

Handläggare
Gunnela Börjes

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Telefon: 08-508 22 052

Verksamhetsplan 2016 för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslag till verksamhetsplan för 2016.
2. Nämnden överlämnar verksamhetsplanen till kommunstyrelsen.
3. Nämnden godkänner system för internkontroll enligt bilaga 3.
4. Nämnden godkänner internkontrollplan för 2016 (bilaga 4).
5. Nämnden godkänner jämställdhets- och mångfaldsplan (bilaga 5).
6. Nämnden godkänner omslutningsförändringar med 136,5 mnkr.
7. Nämnden hemställer om medel för demokrati- och utvecklingsarbete med 3,4 mnkr.
8. Nämnden fastställer resultatenheter i enlighet med vad som anges i bilaga 1.
9. Nämnden fastställer ersättningsnivåer för intäktsfinansierade verksamheter (bilaga 7).
10. Nämnden begär budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar inom parkinvesteringar med 10,0 mnkr.
11. Nämnden begär budgetjustering för investeringsplanen för maskiner och inventarier med 2,8 mnkr.
12. Nämnden begär budgetjustering för reinvesteringar med 3,5 mnkr.
13. Nämnden begär budgetjustering för avveckling av förskolan Årstaberget med 4,1 mnkr.
14. Nämnden begär budgetjustering med 0,8 mnkr avseende fortsatt projekt boendelots linje med inriktning och mål i "Program för att motverka hemlöshet i Stockholms stad 2014-2019".

Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Box 490
129 04 Hägersten
08-508 22 052
08-508 22 000

stockholm.se

Lars Arvidsson
stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Bakgrund

Varje nämnd ska upprätta en verksamhetsplan för det kommande året med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fastställt. Nämndens verksamhetsplan tillställs kommunstyrelsen för kännedom.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats av administrativa avdelningen. Förvaltningen har behandlat ärendet i samverkansgrupp den 1 december och förvaltningsgrupp den 8 december 2015. Pensionärsrådet kommer att behandla ärendet den 8 december 2015 och rådet för funktionshinderfrågor den 10 december 2015.

Innehållsförteckning

Inledning	5
1. Ett Stockholm som håller samman	19
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	19
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	21
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	24
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	26
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	27
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	28
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	29
2. Ett klimatsmart Stockholm	33
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	34
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	34
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	35
2.5 Stockholms miljö är giftfri	35
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	35
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	36
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	36
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	38
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	39
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	39
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	40
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	44
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	46
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	46
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	47
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	50
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	52
Uppföljning av ekonomi.....	52
Nämndens ekonomiska förutsättningar	52
Investeringar.....	56

Försäljningar av anläggningstillgångar	57
Resultatenheter	57
Betydande projekt som inte är investeringar	57
Budgetjusteringar	57
Omslutningsförändringar.....	58
Medel för lokaländamål.....	58

Bilagor

Bilaga 1: SLK blanketter VP 2016

Bilaga 2: Plan för upphandling

Bilaga 3: System för internkontroll

Bilaga 4: Plan för internkontroll med väsentlighets- och riskanalys

Bilaga 5: Jämställdhets- och mångfaldsplan

Bilaga 6: Organisationsschema

Bilaga 7: Ersättningsnivåer för intäktsfinansierade verksamheter 2016

Bilaga 8: Diagram Budget 2016 per verksamhet

Bilaga 9: Förteckning lagar och styrdokument

Bilaga 10: SLK Rapport VP 2016

Inledning

Hägersten-Liljeholmen är en av Stockholms snabbast växande stadsdelar. Den är en stadsdel där visionen om ett växande Stockholm håller på att bli verklighet. Stadsdelsnämndens bidrag till att uppfylla kommunfullmäktiges mål är att bygga ut bra service med verksamheter till dem som bor och kommer att bo i stadsdelen. I dialog med boende och brukare i stadsdelen arbetar förvaltningen med att utveckla den service som ges inom olika verksamhetsområden. Stadsdelens invånare i alla åldrar, besökare och företagare ska uppleva Hägersten-Liljeholmen som en trygg och attraktiv stadsdel. Det sker genom att fortsätta utveckla kvaliteten, förbättra servicen och att använda resurserna effektivt i verksamheterna.

I Stockholms stad ska alla ha tillgång till och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Ett samhälle som är tillgängligt och utformat utifrån en mångfald av behov möjliggör delaktighet för alla. För att kunna uppfylla krav och förväntningar som ställs är ett ständigt nytänkande och reflekterande en förutsättning. Förvaltningen arbetar för att främja en kultur i organisationen som uppmuntrar till lärande och tar tillvara samlade kunskaper och goda exempel. Arbetet pågår hela tiden med att utveckla formerna för kommunikation och dialog med personer som tar del av servicen. Ett exempel är utvecklande av e-tjänster. För ett lyckat utvecklingsarbete krävs en helhetssyn på verksamheten med utgångspunkt i att brukarnas behov av god service sätts i centrum. Samverkan med andra huvudmän som exempelvis landstinget och föreningar kan bidra till att skapa mervärden, som blir större än vad var och en bidrar med.

Planering och inrapportering sker enligt den struktur som finns inlagd i ILS-webben, (integrerat ledningssystem, som är stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi). Strukturen utgår ifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet samt nämndens egna mål. Nämndens mål ska vara mätbara och tydligt kopplade till kommunfullmäktiges mål. Indikatorerna anger hur måluppfyllelsen kommer att mätas och definierar därmed vad målen avser. Aktiviteterna beskriver hur nämnden kommer att arbeta för att uppnå uppställda mål. Inom förskoleverksamheten har nämnden kompletterat med mål kopplade till läroplanen. Kommunfullmäktige har tagit fram indikatorer som nämnden har rapporteringsansvar för. Därutöver har kompletterande indikatorer tagits fram för de områden som inte fångas upp av kommunfullmäktiges indikatorer.

Verksamhetsplanens första del innehåller en beskrivning av förvaltningens organisation samt avdelningarnas verksamhet och budget. Verksamhetsplanens andra del innehåller nämndens mål, indikatorer och aktiviteter.

Nämnden ansvarar för de flesta kommunala uppgifterna i stadsdelsområdet, bland annat förskolor, social omsorg, äldreomsorg samt parkskötsel. Nämnden har i enlighet med stadens anvisningar tagit fram en handlingsplan för jämställdhet och mångfald. Planen finns i bilaga 5. Nämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan för att följa upp att systemet för intern kontroll fungerar tillfredsställande inom nämndens verksamhetsområden. Internkontrollplanen är baserad på en aktuell väsentlighets- och riskanalys. Uppföljningen kommer att redovisas i samband med årsredovisning för 2016. Förteckning över styrdokument finns i bilaga 9 och internkontrollplanen i bilaga 4.

Arbete med att ta fram plan för upphandling pågår och kommer att redovisas i tertialrapport 1.

Organisation

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd består av 13 förtroendevalda ledamöter och lika många ersättare, utsedda av kommunfullmäktige. Nämnden sammanträder en gång per månad med undantag för juli. Nämndhandlingar och protokoll finns tillgängliga på www.insyn.stockholm.se. För beslut i ärenden som innebär myndighetsutövning mot enskild, har nämnden utsett en social delegation som består av sju ledamöter och fem ersättare.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning leds av stadsdelsdirektören och förvaltningens ledningsgrupp. Avdelningscheferna är direkt underställda stadsdelsdirektören och är ansvariga för verksamhet och budget inom respektive verksamhetsområde samt för uppföljning av dessa. Verksamhetsavdelningarna har stab och ledningsgrupp inom respektive avdelning. Förvaltningen har avdelningar för förskola, social omsorg, äldreomsorg (från 1 januari 2016), samhällsplanering och administration, totalt fem avdelningar. Organisationen framgår av bilaga 6.

Den goda samverkan mellan enheter och avdelningar inom förvaltningen samt mellan förvaltningen och de fackliga representanterna ska fortsätta så att de tillsammans kan arbeta för att uppnå en god måluppfyllelse på ett kostnadseffektivt sätt. Nedan beskrivs avdelningarnas verksamhet och budget.

Förskoleverksamhet

Avdelningen ansvarar för drift, uppföljning och utveckling av den kommunala förskoleverksamheten i stadsdelen. Stadsdelsförvaltningens köhandläggare serverar även privata anodnare med placering av barn ur den gemensamma förskolekön. Antalet inskrivna barn i den kommunala förskoleverksamheten i stadsdelen 31 december 2015 var 4 815 barn. Antalet barn som önskar förskoleplats under 2016 väntas öka något. I stadsdelsförvaltningens regi finns vid årets start 64 kommunala förskolor med 302 barngrupper samt en allmän förskola med ett 18 barn på deltid, två familjedaghem med tio barn och fem öppna förskolor.

I en ständigt växande stadsdel som Hägersten–Liljeholmen är, förändras antalet förskolor och barngrupper under året. Under 2016 planeras fyra nybyggda förskolor bli klara. Det är förskolorna Hovet, Spåret, Vasan och Rosteriet. Förskolan Trekanten och 88:an öppnar ytterligare en avdelning. Förskolan Hamngården kommer att renoveras under året och barnen flyttar då till delar av Rosteriets förskola. Förskolan Brandstegen avvecklas. Förskolan Årstaberget läggs ned till förmån för skollokaler. En extra lokal i Fruängsområdet kommer att möjliggöra akuta evakueringar och att ha ”garantiförskola”, med tillfälliga placeringar, i syfte att erbjuda alla barn plats inom garantitid. Antalet nytillkomna förskoleplatser beräknas bli 130-140 stycken med de nio nya barngrupper/avdelningar som tillkommer under 2016.

Organisation

Förskoleenheterna är indelade i tre förskoleområden tillika resultatenheter. Områdena är Norra förskoleområdet, Sydvästra förskoleområdet samt Östra förskoleområdet.

Avdelningen leds av chef som har en stab som består av en utredare, fyra köhandläggare samt tre områdeschefer. Stabens uppgift är att ge stöd och service till områdes- och förskolechefer, politiker och allmänhet. Staben driver förskoleutveckling, följer upp verksamheten, gör analyser, utvärderingar och utredningar. Vidare handlägger staben förskolekön med tillhörande inkomstregistrering, placering och kolloverksamhet samt utfasning av vårdnadsbidrag.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutningsförändringar	Netto
Förskola	676,8	51,2	2,0	625,6
Kollo	2,7	1,0	1,0	1,7
Summa avdelningen	679,5	52,2	3,0	627,3

Avdelningens nettobudget är 627,3 mnkr. Nettobudgeten för förskoleverksamhet är 625,6 mnkr vilket är en ökning med 27,4 mnkr jämfört med verksamhetsplan 2015. I ökningen ingår en prestationsökning samt en höjning av schablonen med cirka 2,2 %.

Förskolans utvecklingsarbete 2016

Förskolans utvecklingsområden utgår från analys av resultat som framkommit i uppföljningar, dialoger och förskolornas kvalitetsredovisningar. Dessutom har hänsyn tagits till stadens satsningar på gemensam digital Skolplattform.

Bra introduktion för anställda och praktikanter

En av de största utmaningarna som förskolan står inför är att behålla och rekrytera kompetent personal. En bra introduktion för studenter och personal är en komponent som gör stadsdelens förskolor attraktiva. Att få många studenter som gör praktik inom stadsdelens förskolor ökar sannolikheten för att de väljer att fortsätta arbeta här om det varit en positiv upplevelse. Stadsdelsförvaltningen har under 2015 samarbetat med Stockholms universitet och haft en lokal handledarutbildning för ett 30-tal medarbetare. Detta bidrar till att ta emot fler praktikanter från lärosätena under 2016.

Skolplattform

Under året introducerar staden ett nytt digitalt verktyg ”Skolplattformen” för alla skolformer. Verktögen kommer att vara en plattform för kommunikation och dokumentation som alla medarbetare och brukare behöver lära sig.

En delprojektledare anställs för att samordna arbetet med skolplattformen i stadsdelen liksom några lokala utbildare/pedagoger.

Förskolornas egna utvecklingsområden ska anpassas och kombineras med Skolplattformen.

Kompetensutveckling

- Förskolans medarbetare erbjuds pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare. Cirka 30 barnskötare studerar till förskollärare.
- Hägersten Liljeholmens har 4 utbildningsplatser av 30, på den av staden anordnade kursen till barnskötare som saknar grundutbildning inom förskolan.
- En gemensam satsning för stadens på utbildning i Skolportalen som verktyg för kommunikation och dokumentation.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Verksamheten följs upp genom systematiska och strategiska frågor bland annat i stadens ILS system samt genom dialoger inom och mellan förvaltningens olika förskoleenheter.

Förskolorna gör under våren en självvärdering där de uppskattar hur väl de arbetar i enlighet med läroplanen. Utifrån analys av resultaten planerar enhetens hur de ska utveckla sitt arbete.

Förskoleavdelningens ledning träffar representanter från förskolorna i dialoger kring utvalda väsentliga områden för verksamheten. Dialogerna under 2016 planeras ha fokus på de pedagogiska miljöerna, kvalitetsindikatorn och likvärdighet.

Social omsorg

Avdelningen ansvarar för

- stöd till barn och ungdomar samt deras föräldrar, inklusive skyddsinsatser för barn och ungdom
- stöd till och skyddsinsatser för personer med beroendeproblematik
- stöd till personer som utsatts för våld i nära relation
- stöd till personer med ekonomiska svårigheter och vissa insatser för arbetslösa
- biståndsbedömning och stöd till personer med fysisk, psykisk, intellektuell eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- stöd till anhöriga till personer med beroendeproblematik respektive fysisk eller psykisk funktionsnedsättning
- öppna fritidsverksamheter för barn och unga

Organisation

Avdelningen leds av avdelningschefen som har en stab med ansvar för utredningar och verksamhetsutveckling. Avdelningens uppgifter omfattar både myndighetsutövning och utförande av insatser inom individ- och familjeomsorg och stöd och service för personer med funktionsnedsättning.

Myndighetsutövningen är organiserad i fyra enheter. Nio utförarenheter ger insatser i form av boendestöd, personlig assistans, avlösning, stödboende, gruppboende, daglig verksamhet m.m. En gruppboende samt stadsdelens tre parklekar och fyra ungdomsgårdar drivs vid ingången av verksamhetsåret på entreprenad. Två ungdomsgårdar övergår till egen regi i juli 2016.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutnings- förändringar	Netto
Individ- och familjeomsorg	146,4	9,2	6,8	137,2
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	333,2	44,7	44,7	288,5
Verksamhet för barn, kultur och fritid	17,0	0,0	0,0	17,0
Arbetsmarknadsåtgärder	8,0	2,6	1,0	5,4
Ekonomiskt bistånd	67,4	3,7	0,0	63,7
Summa avdelningen	572,0	60,2	52,5	511,8

Avdelningens nettobudget är 511,8 mnkr, vilket är en ökning med 13,9 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2015. Ökningen förklaras främst av prestationsökningar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt ökning inom individ- och familjeomsorgen för verksamheten barn och ungdom. Omslutningsförändringarna beräknas bli 52,5 mnkr vilket avser försäljning av verksamhet, hyror och egenavgifter.

Verksamhet

Under 2016 kommer avdelningen social omsorg att fokusera på förebyggande och tidiga insatser samt fortsatt arbete med ökad delaktighet. Barnperspektivet kommer att förstärkas bland annat inom enheten för ekonomiskt bistånd och vuxenenheten. Social omsorg kommer även att fortsätta med arbetet att öka medvetenheten kring ett normkritiskt perspektiv i syfte att synliggöra könsspecifika skillnader i utredningar och beviljade insatser.

Individ- och familjeomsorg
Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Enheten för ekonomiskt bistånd kommer under 2016 att särskilt satsa på att förstärka barnperspektivet. Enheten ingår i ett projekt på socialförvaltningen "barnperspektivet inom ekonomiskt bistånd". Projektet innebär att enheten kommer att se över sitt arbetssätt vad gäller barnperspektivet i syfte att ta fram en ny rutin för hur barnperspektivet ska beaktas i utredningar och i de beslut som fattas, både bifalls- och avslagsbeslut.

Förvaltningen kommer att fortsätta att erbjuda visstidsanställningar inom staden. Under 2016 kommer ett tiotal personer som uppbär ekonomiskt bistånd att få visstidsanställning, i detta antal inkluderas även förlängningar av de anställningar som fungerat väl under 2015.

Enheten för ekonomiskt bistånd gör en omorganisering i syfte att socialsekreterarna i utredningsgruppen ska kunna fokusera på ett mer intensivt förändringsarbete med målet att fler personer blir självförsörjande. För att möjliggöra denna omfördelning kommer mottagningsfunktionen överta vissa av utredningsgruppens arbetsuppgifter såsom nybesök och första beslut.

Arbetet mot våld i nära relation

Teamet mot våld i nära relationer erbjuder stöd och insatser för personer som blivit utsatta för våld i nära relation. Förvaltningen erbjuder också insatser för den som utövat våld. Teamet har ett tydligt barnperspektiv och ett fortsatt tätt samarbete med barn- och ungdomsenheten.

Barn- och ungdom

Under 2015 har antalet ensamkommande flyktingbarn/ungdomar ökat markant. Vid månadsskiftet november/december fanns 125 aktuella ensamkommande flyktingbarn vid barn- och ungdomsenheten. Det är sannolikt att det även under 2016 fortsätter att anlända en stor mängd ensamkommande barn och ungdomar. Barn- och ungdomsenheten har en stor utmaning att möta denna ökning. För att höja kompetensen och för att bättre kunna möta de behov av snabba insatser som krävs planerar barn- och ungdomsenheten att inrätta en särskild socialsekreterargrupp för ensamkommande flyktingbarn. En organisationsöversyn kommer också att göras.

Barn- och ungdomsenheten kommer på olika sätt att arbeta med att öka barns och ungas delaktighet. Barn- och ungdomsenheten kommer att bygga ut familjevården med syfte att lägga mer resurser på att rekrytera familjehem.

Barn- och ungdomsenhetens öppenvård kommer att inrätta en samordnartjänst som kommer att vara koordinerande i ärenden som har fler olika insatser inom öppenvården.

Missbruk och arbete mot hemlöshet

Vuxenheten fortsätter sitt arbete med att utveckla den systematiska uppföljningen av insatser för att få en samlad överblick och kunskap om de klientgrupper som verksamheten möter samt vilket resultat olika insatser ger.

De myndighetsutövande enheterna som arbetar med försöks-, tränings-, och jourlägenheter beviljades under 2015 medel för ett hemlöshetsprojekt. Inom projektet har en boendelots anställts. Syftet med projektet är att öka omsättningen i stadsdelens jour- och träningslägenheter och erbjuda stöd och hjälp till den enskilde att ta sig vidare till självständigt boende. Projektet har hittills fungerat väl och man har sett att det företrädesvis handlar om barnfamiljer som behöver stöd att komma vidare i sin bostadssituation. Det har visat sig att de personer som har behov av boendelots har ett mer genomgripande behov av stöd och att det främst är personer med många olika vård- och myndighetskontakter samt med flera pågående insatser samtidigt. Under 2016 kommer boendelotsens arbete mer inriktas på en roll som case manager för att samordna klienternas insatser och behov av stöd. Medel för att fortsätta driva projektet under hela 2016 kommer att sökas.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Beställarenheten funktionsnedsättning kommer att fortsätta driva arbetet med att stärka det vräkningsförebyggande arbetet. Målet är att arbetet ska bli mer uppsökande. Syftet är att försöka nå de vräkningshotade personerna i stadsdelen som inte har någon etablerad kontakt med socialtjänsten. Förvaltningen ser ett behov av att arbeta aktivt uppsökande och motiverande med denna målgrupp för att kunna erbjuda den enskilde insatser från socialtjänsten för att undvika vräkningar.

Under 2016 kommer valfrihetssystem börjar gälla den 1 juli 2016 för korttidstillsyn för skolorn över 12 år, detta innebär att insatsen kommer att ersättas med en stadsgemensam schablon utifrån prestation istället för via det fasta anslaget. Förändringen kommer att innebära en mer rättvis finansiering men det kommer också att ställa stora krav på att utveckla en välfungerande samverkan mellan beställarenheten och de närliggande skolorna.

Inom personlig assistans kommer ett antal nya domar påverka beställarenhetens bedömning av rätt till personlig assistans.

Förvaltningens projekt kring patologiskt samlande är nu inne på det tredje och sista året och kommer att avslutas till sommaren 2016. Under den avslutande delen pågår arbete med att sprida kunskaperna från projektet och skapa samverkansformer för framtiden genom att bland annat bilda "task force".

Utförarenheterna kommer att arbeta vidare med bemötande, delaktighet och kvalitetsutveckling. Flera av utförarenheterna har de senaste åren arbetat aktivt med att öka delaktigheten hos brukarna. Två utförarverksamheter inom socialpsykiatri driver projekt som syftar till ökad delaktighet och inflytande för brukarna.

Gruppbestäderna har ansökt om projektmedel för att skapa en modell för strukturerat kvalitetsarbete. Projektet innebär att utarbeta ett instrument som ur flera olika aspekter mäter livskvaliteten för brukare som bor i bostad med särskild service enligt LSS. Syftet med kvalitetsmodellen är att säkerställa att insatserna enligt LSS utförs enligt lagens intentioner om goda levnadsvillkor. I det fall sökt medel inte beviljas kommer gruppbestäderna inom ramen för den befintliga budgeten att på påbörja ett långsiktigt arbete med att utveckla ett mätinstrument.

Arbetet med utbyggnaden av bostäder med särskild service i stadsdelsområdet fortsätter. I februari-mars 2016 kommer en ny servicebostad att öppnas på Förmansvägen. Servicebostaden har sju lägenheter för personer med intellektuell funktionsnedsättning och kommer att tillhöra Årstadals gruppbestäder.

Fritidsverksamheter för barn och ungdom

Samtliga av stadsdelens fyra ungdomsgårdar och tre parklekar drivs i dagsläget på entreprenad. Förvaltningen har även ett ungdomscafé som drivs i egen regi. Radiusgården samt Hägerstens ungdomsgård har avtal som löper ut den 30 juni 2016. Verksamheterna kommer inte att upphandlas på nytt utan återgår till egen regi.

Då andelen besökare till ungdomsgårdarna i stadsdelen under de senaste åren har minskat, planerar förvaltningen att kartlägga ungdomarnas behov och önskemål gällande sin fritid. Förvaltningen kommer att se över hur väl stadsdelens samlade resurser till fritidsverksamheter överensstämmer med behoven och om ungdomsgårdarnas preventiva syfte kan tillgodoses på alternativa sätt. Utformningen av fritidsverksamheterna kan komma att förändras för att kunna möta ungdomarnas behov mer träffsäkert.

Personal- och kompetensförsörjning

Utförarenheterna inom funktionsnedsättningsområdet deltar likt äldreomsorgen i EU-projektet DigIT. Projektet syftar till att öka kompetensen hos stadens medarbetare kring digitala hjälpmedel och digital teknik såsom videokonferenser m.m.

Staden fortsätter den två-åriga satsningen på att erbjuda kompetensutveckling till socialtjänstens medarbetare. Områden som ingår i satsningen är stöd till anhöriga, våld i nära relation, samverkansfrågor, barnperspektiv, MI dokumentation inklusive utförardokumentation och bemötandefrågor i det sociala arbetet.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Flera av de myndighetsutövande enheterna arbetar med att kvalitetssäkra att handläggningen utförs rättsäkert genom till exempel regelbundna kollegiegranskningar, ärendegranskning av chef och ärendegenomgång med chef.

Inom social omsorg följs verksamheterna även upp dels genom centrala brukarundersökningar och dels genom egna årliga brukarundersökningar med syfte att mäta brukarens nöjdhet och identifiera förbättringsområden. Under 2016 planerar avdelningen att ta ett uppehåll vad gäller de egna brukarundersökningarna. Detta med anledning av att resultaten har varit likvärdiga och mycket gott under många år, förvaltningen har också sett en sjunkande svarsfrekvens.

Förvaltningen genomför årliga avtals- och verksamhetsuppföljningar vid de verksamheter som drivs av entreprenader.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens uppdrag är att ge en trygg och individuellt anpassad vård och omsorg av god kvalitet, där den äldre är delaktig i planeringen och utförandet, så långt som möjligt.

Äldreomsorgen samverkar med landstinget och andra vårdgivare för att ge den enskilde en trygg och sammanhållen vård och omsorg.

Äldre i stadsdelen ska ges möjlighet till ett aktivt och hälsosamt åldrande i gemenskap med andra.

Organisation

Äldreomsorgen omorganiseras från en beställar- och utförarorganisation till en gemensam äldreomsorgsavdelning som omfattar både beställarenheten äldre och utförare i egen regi. Avdelningen som är ny fr.o.m. 1 januari 2016 leds av en avdelningschef.

Beställarenheten äldre ansvarar för myndighetsutövningen. Biståndshandläggare utreder och fattar beslut om vilka insatser den äldre beviljas, utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt med stöd av stadens riktlinjer.

Utförarenheterna i egen regi omfattar Axelsbergs vård- och omsorgsboende, Axbäckens vård- och omsorgsboende, Fruängsgårdens servicehus, Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende, Trekantens servicehus, Hägersten-Liljeholmens hemtjänst och Äldrestöd. Vid Fruängsgårdens servicehus finns också dagverksamheten Solkatten och vid Axelsberg dagverksamheten Eternellen. I Äldrestöds verksamhet ingår Seniorhälsan, mötesplatser, vaktmästartjänst/fixartjänsten, anhörigkonsulenter, dietist samt heminstruktörer för stöd till personer med syn- och/eller hörselnedsättningar. Förvaltningens anhörigkonsulenter serverar även Älvsjö stadsdelsförvaltning. Syn- och hörselkonsulenterna arbetar inom hela Söderort.

Hägersten-Liljeholmens hemtjänst är indelad i två enheter, Hägerstens hemtjänst och Liljeholmens hemtjänst med varsin enhetschef.

Entreprenadverksamhet: Åsengårdens vård- och omsorgsboende drivs på entreprenad sedan hösten 2008 och avtalet är förlängt till 2017-09-30.

Uppföljning av äldreomsorgens verksamheter i såväl privat som egen regi genomförs inom administrativa avdelningen av uppföljare/administrativ sekreterare och medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS. Avtalsuppföljning av entreprenadverksamheten genomförs i samarbete med äldreomsorgsavdelningen.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav	
			omslutnings- förändringar	Netto
Äldreomsorg	653,7	99,8	81,0	553,9
Summa avdelningen	653,7	99,8	81,0	553,9

Äldreomsorgens budget uppgår till 553,9 mnkr netto, vilket är en minskning med 9,5 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2015. Minskningen förklaras främst av volymförändringar.

Verksamhet*Beställarenheten äldre*

Beställarenheten äldre ansvarar för att biståndsbedömningen är rättssäker och likvärdig samt att den enskilde får sina beviljade insatser utförda. Biståndsbedömningen ska också ha ett genusperspektiv.

Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggnings- och utredningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut. Utifrån biståndsbedömningen har den äldre möjlighet att välja utförare av hemtjänst, ledsagning, avlösning, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet.

Enheten arbetar aktivt med kvalitetsutveckling och kommer under året att ha särskilt fokus på arbetet kring likställiga bedömningar samt följa upp den enskildes hemtjänstinsatser. Beställarenheten äldre har i ett projekt under 2015 utvecklat en uppföljningsmodell, som kommer att användas i detta arbete.

Beställarenheten äldre kommer att ansöka om fortsatta medel från äldreförvaltningen för utveckling av multiprofessionellt arbetssätt med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt. Medlen används till att utveckla kompetensen inom demensområdet och arbetet med individuella bedömningar. Fokus är att använda och utveckla arbetet kring Samordnad individuell plan (SIP) och Motiverande samtal (MI) samt att vidareutveckla anhörigstödet i samarbete med anhörigkonsulent.

Utförarenheterna i egen regi

Verksamheternas uppdrag är att ge en trygg och säkerhet vård och omsorg av god kvalitet.

Utförarna i egen regi följer stadens uppdragbeskrivning för verksamheter i egen regi samt arbetar utifrån kommunfullmäktighets mål och indikatorer om brukarnas nöjdhet med verksamheten, tryggheten, måltiden, utevistelsen och möjligheten att påverka hur hjälpen utförs samt kvalitetskraven på kontinuitet, bemanning och utbildning.

Verksamheterna har i uppdrag att planera sin bemanning så att den äldre i så hög grad får hjälp av samma personal. Statliga stimulansmedel har avsatts för ökad bemanning inom äldreomsorgen under 2015-2018, vilket är ett positivt tillskott för verksamheterna. Äldreomsorgens verksamheter avser att ansöka om fortsatta medel för 2016.

Hemtjänsten arbetar med att öka kontinuiteten. Den kommunala hemtjänsten fortsätter att erbjuda stöd till personer med demenssjukdom genom sin specialiserade hemtjänstgrupp ”demensgruppen”.

Utveckling av kontaktmannaskapet och dokumentationen fortgår vid alla verksamheter för att säkerställa en individuellt anpassad vård och omsorg.

Kvaliteten i dagverksamheten fortsätter utvecklas och anpassas utifrån deltagarnas behov och önskemål.

Vid vård- och omsorgsboende erbjuds de boende en meningsfull vardag med möjlighet till daglig utevistelse, trevliga måltider, gemenskap och aktiviteter.

Förebyggande insatser och åtgärder genom riskbedömningar är prioriterat. På servicehus och vård- och omsorgsboende ska de boende erbjudas individuella riskbedömningar för fall, undernäring, trycksår, munhälsobedömning och inkontinensbedömning.

Inom hemtjänsten görs miljöbedömningar i hemmet för att förebygga fallolyckor. Personalen har ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina funktioner.

I stadens budget 2016 har medel avsatts för broddar till äldre. Försök med fria broddar inleds med att erbjuda gratis broddar till alla äldre över 75 år som har hemtjänst eller trygghetslarm.

Äldreomsorgen har ett brett utbud av aktiviteter genom Seniorhälsans verksamhet och pensionärsorganisationernas insatser på servicehusen och mötesplatserna. Dagsutflykter anordnas under hela året, men främst under sommarmånaderna. Ett viktigt utvecklingsområde är att hitta former för hur fler äldre som bor ensamma hemma ska ges möjlighet att delta aktiviteterna.

Personal och kompetensutveckling

Andelen personal som har grundutbildning varierar mellan verksamheterna från 85 % till 100 %. Målsättningen är att all personal ska vara utbildad. Enheterna fortsätter därför att erbjuda undersköterskeutbildning som finns i tre olika steg i äldreförvaltningens regi. Prioriterade områden för kompetensutveckling är fortsatt dokumentation, demensvård, vård i livets slut samt ökade kunskaper i svenska, bl.a. genom utbildningen ”Svenska som andraspråk”. Det finns ett fortsatt behov av att öka kunskaperna kring äldre med psykiska funktionshinder och missbruksproblem.

Interna utbildnings- och handledningsinsatser är frågor kring kost, hälsa, nutrition och måltiden som hålls av äldreomsorgens dietist samt dokumentation som hålls av äldreomsorgens processledare.

Sjukgymnast och arbetsterapeut utbildar personal i ergonomi med förflyttningsteknik och hjälpmedelshandtering. En sjukgymnast har fått i uppdrag att handleda och ge stöd till hemtjänstens personal i förflyttningsteknik utifrån ett arbetsmiljöperspektiv.

Biståndshandläggarna deltar i utbildningar som genomförs i äldreförvaltningens regi.

Stadsdelsförvaltningen deltar i EU-projektet DigIT, som syftar till att öka kompetensen hos stadens (och deltagande kommuner i länets) medarbetare inom äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri om digitala hjälpmedel och digital teknik såsom videokonferenser m.m. Målet är att medarbetarna ska kunna använda digital teknik som stödjer målgruppen i det dagliga arbetet.

Alla medarbetare är delaktiga i äldreomsorgens kvalitets- och värdegrundsarbete.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Förvaltningen ansvarar för att genomföra årliga verksamhetsuppföljningar för de verksamheter som drivs i egen regi och på entreprenad. På uppdrag av äldreförvaltningen genomför också stadsdelsförvaltningen verksamhetsuppföljningar på andra privata vård- och omsorgsboende och vid privata hemtjänstutförare som fördelats mellan stadsdelsförvaltningarna. Verksamhetsuppföljningarna anmäls till stadsdelsnämnden och äldrenämnden.

Vid vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad genomförs avtalsuppföljning samt oanmälda besök dag-, kvälls-/nattetid av förvaltningens medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och uppföljare/administrativ sekreterare. Oanmälda kvälls-/nattbesök genomförs även på vård- och omsorgsboende i egen regi.

Förvaltningens MAS genomför varje år en kartläggning av hälso- och sjukvårdsinsatser/kvalitetsindikatorer i stadsdelens särskilda boendeformer i egen regi och på entreprenad. Resultatet redovisas till stadsdelsnämnden i en rapport.

Enheter som bedriver hälso- och sjukvård lämnar en patientsäkerhetsberättelse.

På individnivå gör biståndshandläggarna individuppföljning för att säkerställa att den enskilde får sina insatser utförda enligt beslut och genomförandeplanen.

Kvalitetsuppföljning med observationer vid äldreomsorgens verksamheter fortsätter. Syftet är att utveckla verksamhetens kvalitet och återföring ges till avdelningschef/enhetschef. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har en halvtids observatör.

Årliga brukarundersökningar genomförs av Stockholms stad och Socialstyrelsen.

Boendeformer för äldre

Inom Hägersten-Liljeholmens stadsdel finns ett brett utbud av olika boendeformer för äldre, såsom seniorboende, servicehus, vård- och omsorgsboende med inriktning demens och med inriktning somatik samt korttidsboende.

Samtidigt har äldreomsorgen problem med många tomma servicehuslägenheter framför allt på Fruängsgårdens servicehus. Även vid vård- och omsorgsboende finns tomma platser. Ett annat problem är lokalerna på Axelsbergs vård- och omsorgsboende som inte är ändmålensliga. Situationen är bekymmersam och medför stora kostnader för äldreomsorgen. Förvaltningen avser därför göra en översyn av Fruängsgårdens servicehus och Axelsbergs vård- och omsorgsboende.

Inom Hägersten-Liljeholmens stadsdel finns det två servicehus, Fruängsgårdens servicehus med 104 lägenheter och Trekantens servicehus med 89 lägenheter, vilka drivs i egen regi. Ett 30-tal av dessa lägenheter står tomma, varav merparten på Fruängsgårdens servicehus.

Det är 80 personer från Hägersten-Liljeholmens stadsdel som bor på servicehus/har beslut om servicehusboende. De flesta bor på servicehusen i stadsdelen men några bor på servicehus i andra stadsdelar.

Hägersten-Liljeholmen har en överkapacitet av servicehuslägenheter om man ser utifrån det egna behovet och även utifrån andra stadsdelars behov.

Axelsbergs vård- och omsorgsboende har totalt 54 platser/lägenheter, varav 27 platser för demensboende, 18 platser för somatisk vård och 9 korttidsplatser för avlastning och växelvård.

Lokalernas utformning med endast nio boende på varje våningsplan innebär att verksamheten inte kan drivas på ett optimalt sätt. Vid demensenheterna måste det finnas en personal på varje våningsplan nattetid, vilket medför höga personalkostnader. Beläggningen av korttidsplatserna har i genomsnitt varit lägre under 2015 jämfört med 2014, vilket bidragit till ökat underskott.

I frågor om boendepanering för äldre samarbetar förvaltningen med Skärholmens och Älvsjöes stadsdelsförvaltningar i region Västra Söderort samt i dialog med äldreförvaltningen och Micasa AB. Förvaltningarna tar varje år fram en aktuell äldreboendeplan för regionen, som lämnas till äldreförvaltningen som underlag till stadens gemensamma planering. Regionens äldreboendeplan redovisas i samband med stadsdelsnämndens treårsplan.

Samhällsplanering

Organisation

Avdelningen är en administrativ enhet med stödfunktioner för förvaltningens verksamheter. Inom avdelningen finns också ansvaret för underhåll och drift av stadsdelens parkmiljöer samt övriga stadsmiljöfrågor som rör stadsdelen.

Från och med 1 januari 2016 inrättas en enhet för intern service inom avdelningen. Enheten kommer att ansvara för IT, telefoni, säkerhetsfrågor, vaktmästeri och förvaltningskontoret. Förvaltningen kommer att återta vaktmästerifunktionen i egen regi från 1 augusti 2016.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutningsförändringar	Netto
Nämnd- och förvaltningsadministration	12,0	0,0	0,0	12,0
Stadsmiljöverksamhet	12,5	0,0	0,0	12,5
Avskrivningar	10,3	0,0	0,0	10,3
Internränta	1,1	0,0	0,0	1,1
Verksamhet för barn, kultur och fritid	2,7	0,0	0,0	2,7
Summa avdelningen	38,6	0,0	0,0	38,6

Avdelningens budget uppgår till 38,6 mnkr netto, vilket är en ökning med 6,4 mnkr jämfört med verksamhetsplan för 2015. Inom stadsmiljöverksamheten och verksamhet för barn, kultur och fritid är budgeten oförändrat. Ökningen beror huvudsakligen på ökad budget för avskrivningar och tillsättning av tjänster.

Personal

Avdelningen leds av en avdelningschef och består av en preventionssamordnare, en hyresadministratör, två parkingenjörer, en lokalintendent, en lokalstrateg, en projektledare samt en utredare i stadsmiljöfrågor.

Enheten för intern service

En enhetschef, en administrativ assistent IT och telefoni och två vaktmästare. Receptionen och städningen av förvaltningshuset drivs av externa entreprenörer.

Verksamhet

Avdelningen sköter stadsdelsnämndens lokalförsörjning, hanterar hyreskontrakt och hyror samt övriga lokalrelaterade frågor. En stor del av avdelningens arbete innebär att utveckla nya lokaler för förskolor i stadsdelen för att möta den ständigt ökande efterfrågan på förskoleplatser. Avdelningen bevakar samhällsplaneringsfrågor, svarar på remisser i samhällsbyggnadsfrågor samt tar fram underlag och gör analyser för verksamheternas lokalbehov, deltar i planprocesser och vid utvecklingen av nya parker i stadsdelsområdet. Vidare ansvarar avdelningen för IT och säkerhetsfrågor samt för samordning och utveckling av drog- och brottsförebyggande arbete och tobaks- och folkölstillsyn. Nämndens ansvar för stadsmiljöfrågor avseende investeringar, drift och underhåll av park- och naturmark hanteras inom avdelningen. Avdelningen handlägger också ansökningar om lokala verksamhetsbidrag och arrangörsstöd. Ansvaret för konsumentvägledning ligger på avdelningen men utförs av Råd & Rön AB. På uppdrag av nämnden har förvaltningen utrett om konsumentvägledningen ska fortsätta att vara upphandlad. De stadsdelsförvaltningar som gemensamt har upphandlat verksamheten förordar en förnyad upphandling under 2016.

En viktig inriktning under 2016 är avdelningens arbete med att utveckla nya lokaler för förskolor. Det trygghetsskapande arbetet fortsätter i Lokala Brottsförebyggande rådets arbetsgrupper som samordnas av avdelningen. Avdelningen ser i samråd med social omsorg fortlöpande över möjligheterna att inrätta bostäder med särskild service i kommande nybyggnation i stadsdelsområdet i dialog med berörda fackförvaltningar och byggherrar. Avdelningen kommer att arbeta för en fortsatt stor andel elbilar i förvaltningens fordonsflotta samt förbereda för möjligheter till utsortering av matavfall på berörda enheter.

Under 2016 fortsätter arbetet med utveckling av parkfrågor, med noggrann uppföljning av entreprenörsavtalen och beställningar. Arbetet kring upprustningen av Svandammsparken påbörjades under hösten 2015 och kommer att fortsätta 2016. Etapp två av Aspudsparkens upprustning kommer att genomföras under 2016.

Vid upprustning och nyanläggning av parker med investeringsmedel samt vid drift och underhåll av offentliga miljöer har avdelningen alltid ett tillgänglighetsperspektiv utifrån stadens riktlinjer. Nämnden ansöker om totalt 10 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar under 2016.

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål om en trygg, säker och ren stad genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel.

Arbetet med att identifiera sårbarheter som kommer att ligga till grund för förebyggande eller minimerande åtgärder under året har påbörjats.

Administration

Organisation

Avdelningen leds av avdelningschefen och avdelningen ansvarar för förvaltningens gemensamma administration som HR, kansli, uppföljning av nämndens medicinska ansvar och rehabilitering inom äldreomsorg och socialpsykiatriska gruppboende, ekonomi, kommunikation, demokrati och upphandling. Under avdelningen finns två enheter, ekonomienheten och kommunikationsenheten.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutnings- förändringar	Netto
Nämnd och förvaltningsadministration	35,4	0	0	35,4
Arbetsmarknadsåtgärder, feriearbetare	1,8	0	0	1,8
Summa avdelningen	37,1	0,0	0,0	37,2

Avdelningens budget uppgår till 37,2 mnkr netto vilket är en ökning med 0,7 mnkr jämfört med föregående år. I budgeten ingår även kostnader för feriearbete med 1,8 mnkr vilket är en ökning med 0,6 mnkr jämfört med föregående år.

Personal

Administrativa avdelningen består av en avdelningschef, en nämndsekreterare, en registrator, två medicinskt ansvariga sjuksköterskor, en halvtidsanställd administrativ sekreterare för uppföljning inom äldreomsorgen, fyra HR-konsulter, en lönecontroller, en paraply-, ILS- och upphandlingssamordnare samt en halvtidsanställd arkivassistent.

Ekonomienheten

En ekonomichef, fyra controllers och en redovisningsansvarig.

Kommunikationsenheten

En kommunikationschef, en utredare, en kommunikatör, en handläggare och en processledare med uppdrag inom demokratiområdet, som anställs under året. Det innebär en ökning med en processledare jämfört med 2015.

Verksamhet

Avdelningen ansvarar för förvaltningens övergripande ekonomiarbete som t.ex. budget, uppföljning, redovisning och bokslut, stöd och service till enheterna, nämndadministrationen till stadsdelsnämnden och sociala delegationen, upphandlingar, informationsfrågor, demokratiutveckling samt har hand om förvaltningens diarium och arkiv.

Ekonomienheten stärker fokus på ekonomistyrning. Enheten arbetar med att utveckla och förbättra prognosprocesser och flera versioner av enheternas uppföljningsverktyg tas fram vilket förbättrar förutsättningarna att både förklara avvikelser och säkra prognoser. Prognosarbetet bygger på enhetschefers och controllers analyser av historisk utveckling av kostnader och prestationer samt förväntad framtida utveckling.

En god eftersökningsmöjlighet i diariet efter handlingar ska finnas både på intranätet och internet. Rutinerna anpassas efter den utveckling som sker inom e-tjänster. Avdelningen arbetar för att språket i nämndhandlingarna ska vara tydligt och enkelt samt samordnar och ger stöd för förvaltningens interna och externa kommunikation.

Avdelningens HR-funktion arbetar förvaltningsövergripande och utarbetar riktlinjer, ger konsultativt stöd, bistår med lag- och avtalstolkning, informerar och utbildar förvaltningens chefer inom personalområdet. Exempel på områden är arbetsrätt, rekrytering/anställning, arbetsmiljö, omställning, rehabilitering, lönefrågor, förhandlingar, jämställdhet och

likabehandling. Inför 2016 har HR-funktionen ändrats så att det inte längre finns någon specialistfunktion för arbetsmiljö och rehabilitering. Alla fyra HR-konsulter får ansvaret för detta som ett led i att förbättra back-up-funktionen och servicen till cheferna.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska följer upp nämndens medicinska ansvar i de särskilda boendeformerna och rehabilitering inom äldreomsorg och socialpsykiatriska gruppboendestäder samt arbetar med patientsäkerhetsfrågor i syfte att förhindra vårdskador inom de områden som stadsdelsnämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för. Älvsjö och Skärholmens stadsdelsförvaltningar köper uppföljning av nämndens medicinska ansvar samt rehabilitering inom äldreomsorg och socialpsykiatriska gruppboendestäder av förvaltningen.

I avdelningens arbete ingår att upprätta övergripande styrdokument och erbjuda stöd inom olika utvecklings- och uppföljningsområden samt att samordna rekryteringen av feriearbetare.

Kommunikationsenheten inom avdelningen ansvarar för förvaltningens övergripande kommunikation internt och externt, stöd till chefer i informationsfrågor, struktur och riktlinjer för förvaltningens samarbetsytor, förvaltningens demokratiarbete, spridning av goda exempel, vissa projekt samt samordnar frågor som rör lokala näringslivet, EU frågor, Telefonplan, förvaltningens kvalitetsarbete, förvaltningens kris- och katastrofledning, risk- och sårbarhetsanalys samt nationella minoriteter med inriktning på förvaltningsområdet för finska.

Avdelningen administrerar och följer upp upphandlingar samt ansvarar för paraplysamordningen.

Förvaltningen är piloter i projektet e-Dok.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Förskolor av god kvalitet bidrar positivt till barns utveckling, lärande och till mer likvärdiga möjligheter. Det är en bra grund för det livslånga lärandet.

Inom socialtjänsten prioriteras förebyggande arbete och tidiga insatser. Utredningar görs utifrån gällande lagar och stadens riktlinjer. Föra att säkerställa likvärdighet och rättsäkerhet i utredningarna används standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument i utredningarna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Hägersten-Liljeholmens förskolor arbetar utifrån förskolans läroplan vars intentioner speglas i den dagliga verksamheten, miljöns utformning samt personalens förhållningssätt och arbetssätt. En hög andel av stadsdelens barn är inskrivna i förskola. Förskolornas verksamhet utgår från barnens behov och intressen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,3 %	3,3 %	Tertial
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
 Andel förskollärare av antal anställda	38 %	40 %	Tertial
 Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik	1 %	Öka	År
 Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	0 %	0 %	År
 Andel nöjda föräldrar	85 %	85 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,8	3,8	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska initiera ett arbete för att öka inskrivningsgraden i områden med i dag låg andel inskrivna barn.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda behov av och förutsättningar för att på sikt kunna införa en rätt till en nära förskola som gör att förskolebarn och deras föräldrar inte behöver transportera sig orimligt långt.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två års ålder.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp andelen förskollärare och vid behov bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering av verksamhetsansvariga på förskolor.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kvalitetsmåttn för förskolan i syfte att verka för små barngrupper, god personaltäthet, utbildningsnivå och ändamålsenliga miljöer.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Förskolan främjar barnens förståelse för grundläggande demokratiska värden.

Förväntat resultat

Likabehandlingsplanerna följs upp, utvärderas, hålls aktuella och revideras utifrån barngruppernas specifika behov. Förskolorna bidrar till likvärdighet samt breddar barnens lekmönster och intressen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna kartlägger barngruppernas behov	2015-01-12	2016-09-15

Nämndmål:

Förskolan ger barnen utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Förväntat resultat

Förskolorna följer varje barns utveckling och lärande. Förskolorna ger nya utmaningar utifrån barnens kunskaper, erfarenheter och intressen i språk, matematik, naturvetenskap, teknik och skapande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Självvärdering av arbetet genom "Förskoleindikatorn" ska genomföras i arbetslagen under vårterminen. Resultat av självvärderingen skrivs in i ILS-webben vid T2 rapport.	2015-01-01	2016-06-30

Nämndmål:

Förskolan har ett gott samarbete med skolan, socialtjänsten, landsting och andra parter för att stödja barnets allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Förväntat resultat

Förskolan följer de samverkansmodeller som framtagits gemensamt i stadsdelen. Förskolan arbetar med övergånga till skolan och extra uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna har avslutande samtal inför övergången till skola	2016-01-01	2016-09-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Förvaltningen bidrar med att uppfylla stadens mål genom att prioritera det förebyggande arbetet samt tidiga insatser. Förvaltningens utredningar avseende enskildas behov av stöd- och hjälpinsatser fokuserar på att frigöra resurser hos familjen och dess nätverk. Förvaltningen strävar efter att den enskilde är delaktig i de utredningar som rör dem samt i utformningen av

de insatser som beviljas. Beviljade insatser syftar till att öka den enskildes förutsättningar för ett självständigt liv. Samtliga insatser följs upp regelbundet för att säkerställa att de utförs i enlighet med uppsatta mål.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	80 %	tas fram av nämnden	År
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	35 %	35 %	Tertial
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	80 %	80 %	År
Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri	50 %	tas fram av nämnden	År
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	25 %	25 %	År
Antal hemlösa	150 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning	2016-01-01	2016-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Den enskilde ska utifrån sina behov få stöd och insatser i ett tidigt skede.

Beskrivning

Förvaltningens individ- och familjeomsorg ska fokusera på det förebyggande arbetet och sträva efter att i ett tidigt stadium erbjuda stödinsatser för personer med sociala problem. De som har kontakt med förvaltningens myndighetsutövande enheter ska få sina behov av stöd och insatser utredda på ett rättssäkert sätt. Förvaltningens egna öppenvårdsinsatser ska vara av god kvalitet och ska erbjuda den enskilde delaktighet och stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. De myndighetsutövande enheterna ska ha ett normkritiskt perspektiv

i bemötandet av de personer som kommer i kontakt med förvaltningen och enheterna ska sträva efter att synliggöra könsspecifika skillnader när statistik tas fram.

Förväntat resultat

Den enskilde ska uppleva att de egna resurserna beaktas i kontakten med förvaltningen samt i beslut om insatser. Den enskilde ska uppleva att insatserna leder till en förändring.

Kommentar

Förvaltningens utredningar ska vara allsidiga, korrekta och genomföras inom de tidsramar som lagstiftningen anger. Utredningar utförs i enlighet med gällande lagstiftning samt stadens riktlinjer. För att säkerställa likvärdighet och rättssäkerhet i utredningarna använder de myndighetsutövande enheterna standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument. Förslag till insatser ska vara sådana att de tar tillvara den enskildes egna resurser. De myndighetsutövande enheterna upprättar individuella arbetsplaner och vårdplaner kring den enskilde. Om den enskilde har insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården upprättas en samordnad individuell plan (SIP), under förutsättning att den enskilde själv vill.

Alla myndighetsutövande enheter håller sig ajour med rättstillämpningen genom att ta del av domar från olika instanser och beslut från tillsynsmyndigheter.

Alla brukare som har insatser enligt SoL ges möjlighet att medverka i upprättande och uppföljning av genomförandeplanen för den insats som de beviljats. Handläggare följer kontinuerligt upp beviljade insatser tillsammans med den enskilde för att säkerställa att insatsen är relevant samt att den utförs enligt beställningen/uppdraget. Insatser ska genomföras i enlighet med det beslut som fattats. Utförare inom individ- och familjeomsorgen dokumenterar i systemet ParaDifo vilket ger den enskilde ökad delaktighet i upprättandet av sin genomförandeplan samt stärker beställarens insyn i utförandet.

Förvaltningens individ- och familjeomsorg prioriterar öppenvårdsinsatser i ett tidigt skede. Inom barn- och ungdomsenheten kommer insatser på hemmaplan att ytterligare förstärkas i syfte att undvika placeringar eller förkorta befintliga placeringstider, detta görs genom att utveckla intensivstödet för barn- och tonårsfamiljer. Föräldrar kommer att ges stöd genom att nätverk mobiliseras och familjebehandlande insatser kommer att sättas in för att stärka anknytningen mellan barn och omsorgsperson samt för att undvika placeringar. En samordnare kommer att anställas vid barn- och ungdomsenheten för att koordinera familjer som har flera olika öppenvårdsinsatser.

Förvaltningens ungdomsmottagning är en viktig del i att förebygga fysisk och psykisk ohälsa bland ungdomar. Under öppna hus och kuratorssamtalen fångas ungdomar med riskbeteende upp.

Fältassistenterna har också en viktig förebyggande funktion. Fältassistenterna söker upp och skapar goda relationer med ungdomar på skolor, ungdomsgårdar och i offentliga miljöer där ungdomar samlas, inklusive internet. Utgångspunkten är att det ska finnas fältassistenter i tjänst varje veckoslut. Under 2016 kommer förvaltningen att undersöka närmare hur fältassistenter kan arbeta preventivt via sociala medier. Förvaltningen anordnar föreläsningar för föräldrar i skolorna som syftar till att stärka föräldrar och skjuta upp ungdomars alkoholdebut.

Vuxenhetens arbete med att motverka missbruk sker i första hand inom de egna utförarverksamheterna. Enheten erbjuder bland annat primärbehandling samt eftervård i gruppform baserat på evidensbaserade metoder, samtliga medarbetare är utbildade i motiverande samtal. Enheten erbjuder ett anpassat boendestöd som i den enskildes hemmiljö kan motivera och stödja för ökad nykterhet och bättre livskvalitet, dessa insatser kan sättas in i ett tidigt skede vilket därmed minskar risken för att mer ingripande insatser behövs på längre sikt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anhörigstödet ska utvecklas.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel.

Tillsammans med exploateringskontoret och trafikkontoret ser förvaltningen också över den fysiska miljön och tillgängligheten i området i syfte att genomföra förbättringar vid behov.

Förvaltningen fortsätter under året att utveckla det trygghetsskapande arbetet som sker genom Lokala Brottsförebyggande Rådets (Lokala BRÅ) olika arbetsgrupper utifrån den framtagna handlingsplanen och samverkansöverenskommelser med berörda aktörer. Nämnden söker medel för 2016 för tillgänglighetsåtgärder i stadsdelens utemiljö. Arbetet med att identifiera sårbarheter som kommer att ligga till grund för förebyggande eller minimerande åtgärder under året har påbörjats.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %	100 %	År
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	80 %	75 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	68 %	64 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna kan bidra i trafiknämndens arbete med konceptet Levande Stockholm	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla de sociala mötesplatserna för äldre	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga

Förväntat resultat

Att de boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga.

Kommentar

Förvaltningen arbetar fortlöpande med underhåll av stadsdelens parkvägar med fokus på skymmande buskage, skymd belysning samt renhållning för att öka den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet. Förvaltningen kommer under året erbjuda trygghetsvandringar samt informera om dessa, där medborgarna får möjlighet att lämna synpunkter på närmiljön. Under året kommer arbetet med att minska ungdomars användning av tobak, alkohol och narkotika fortsätta genom Lokala BRÅ:s olika samverkansgrupper. På samma sätt arbetar förvaltningen vidare med ökad trygghet för äldre samt att skapa tryggare och trivsammare centrum. Förvaltningen kommer under året delta i arbetet med att ta fram ett stadsdelsområdesövergripande underavtal för samverkan med lokalpolisområde Skärholmen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för att minska tobak-, alkohol- och narkotikaanvändningen bland ungdomar.	2016-01-01	2016-12-31
Arbeta med ökad trygghet för äldre.	2016-01-01	2016-12-31
Arbeta vidare med tryggare och trivsammare centrumgruppen	2016-01-01	2016-12-31
Erbjuda trygghetsvandringar i stadsdelsområdet.	2016-01-01	2016-12-31
Fortsatt arbete med samverkansgruppen för skola, förskola, polis, socialtjänst och fritid.	2016-01-01	2016-12-31
Minst en krisledningsövning ska genomföras under året.	2016-01-01	2016-12-31
Ta fram stadsdelsområdesövergripande underavtal för samverkan med lokalpolisområde Skärholmen.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Stadsdelens parker upplevs rena och trivsamma

Förväntat resultat

Att stadsdelens parker upplevs som rena genom de insatser inom drift- och underhåll som förvaltningen genomför.

Kommentar

Förvaltningen strävar ständigt efter att stadsdelens parker ska upplevas som rena. Det sker genom entreprenadavtalet för parkskötsel och fortlöpande uppföljning av att avtalet följs. Under 2015 upphandlades ett nytt avtal för parkskötsel och förvaltningen kommer under 2016 att förbättra arbetet med att följa upp att avtalet följs.

Vid behov sätts fler papperskorgar ut och extra städning beställs vid ovanligt hög belastning på stadsdelens rekreationsytor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Att i och med det nya parkavtalet för parkskötsel förbättra uppföljningen av att avtalet följs.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

För att bidra till en snabbare planprocess deltar förvaltningen tidigt i processen för att hindra uppskov med remissyttranden. Förvaltningen har också tagit fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service i stadsdelen med målsättningen att färdigställa ett boende per år. I början av 2016 beräknas sju servicelägenheter med särskild service i kvarteret Golvläggaren i Årstadal stå klara.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	tas fram av nämnden	År
 Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnen och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas.	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden göra en översyn av behovet och finansieringen samt placeringen av korttidsboende	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt fastighetsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att prövning sker om att bostadsexploateringsprojekt kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning på boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa ta fram en åtgärdsplan för att säkerställa behovet av äldreboendeplatser under perioden 2020-2040	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende samt intressentboenden, med inriktning att öka antalet boenden i staden	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Nämnden ska verka för att nya bostäder med särskild service byggs i stadsdelsområdet

Förväntat resultat

Att fler personer med funktionsnedsättning kan få en lämplig bostad i stadsdelsområdet.

Kommentar

Förvaltningen bevakar fortlöpande möjligheterna att inrätta bostäder med särskild service i kommande nybyggnation i stadsdelsområdet i dialog med fackförvaltningarna och byggherrar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska öppna en ny grupp- eller servicebostad varje år.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Genom hanteringen av kultur- och föreningsbidrag bidrar nämnden till möjligheter för medborgare att utöva kulturverksamhet. I samband med exploateringsprojekt i stadsdelsområdet bevakar förvaltningen möjligheterna att utveckla tillgången till lek, rekreation och spontanidrott. Utveckling av fritidsaktiviteter sker i dialog med ungdomar med olika funktionsvariationer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	77 %	77 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska inventera och följa upp verksamheter inom ramen för uppdraget "fritid för alla"	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Nämnden ska erbjuda fritids- och kulturaktiviteter som motsvarar ungdomars behov och önskemål.

Beskrivning

Förvaltningen erbjuder fritidsverksamheter för barn och unga i form av fritidsgårdar och parklekar. Verksamheterna är öppna och ska vara attraktiva för målgruppen. Fritidsgårdarna är en del av stadsdelens förebyggande arbete och stärker sådana faktorer som bidrar till minskad risk för problembeteenden. Parklekarna erbjuder varierad utomhusverksamhet som stimulerar till lek och utveckling hos barnen.

Förväntat resultat

Ungdomar ska uppleva att de fritidsaktiviteter som förvaltningen erbjuder motsvarar deras behov och önskemål.

Kommentar

Förvaltningen kommer genom en enkätstudie till stadsdelens elever i årskurs 7 se över hur väl innehållet och utformningen av förvaltningens fritidsverksamheter överensstämmer med ungdomarnas önskemål och behov. Enkätstudien förväntas ge underlag för hur ungdomar önskar spendera sin fritid. Utformningen av de befintliga fritidsverksamheterna kan komma att förändras för att möta ungdomarnas behov mer träffsäkert.

För att barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska kunna delta i samhället på lika villkor satsar förvaltningen på att de fritidsverksamheter som erbjuds även inkluderar ungdomar med funktionsnedsättning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Kulturevenemang och möjlighet att själv få skapa och utöva kultur ska erbjudas målgruppen inom respektive verksamhet. Det gäller alla stadsdelens verksamheter och åldrar. "Kultur i ögonhöjd", Stockholms stads program för barn och ungdomskultur är vägledning för arbetet med barn och unga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	72 %	72 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur

Förväntat resultat

Att varje barn under sin förskoleperiod får möta och själv prova olika former av kultur och skapande i enlighet med den plan som förskolan tar fram.

Kommentar

Kulturevenemang och möjlighet att själv få skapa och utöva kultur ska erbjudas barnen i förskolan. "Kultur i ögonhöjd", Stockholms stads program för barn och ungdomskultur är vägledning för arbetet med barn och unga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolan utformar en plan för vad ett barn bör få erfarenhet av och pröva under sin förskoleperiod vad gäller kultur och skapande.	2015-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Äldres hälsa och välbefinnande står i fokus för stadsdelens äldreomsorg. Målet är att bidra till ett aktivt och hälsosamt åldrande och skapa möjligheter för gemenskap.

Äldreomsorgen har ett välorganiserat och brett utbud av verksamheter som erbjuder aktiviteter, kultur och gemenskap och som är öppna för alla äldre i stadsdelen. Uppskattade verksamheter är Seniorhälsan på servicehusen och de öppna träfflokalerna Antikträffen i Västertorp och Hövdingagården i Aspudden. Ett angeläget utvecklingsområde är att arbeta för att fler äldre som bor ensamma hemma ska ges möjlighet till gemenskap och delta i de aktiviteter som anordnas. I samverkan med stadsdelsförvaltningarna Skärholmen och Älvsjö ordnas olika aktiviteter med finskt tema på servicehusens möteplatser. Pensionärs- och frivilligorganisationernas verksamheter och insatser har stor betydelse för de äldres möjligheter till aktiviteter i gemenskap med andra.

Stöd och hjälp erbjuds av syn- och hörselkonsulent, fixartjänsten, anhörigkonsulent, dietist, dagsutflykter, kultur och social samvaro.

Äldreomsorgens mål är de äldre och deras anhöriga ska vara nöjda med de insatser som erbjuds. Ett bra bemötande, att man känner personalen och får vara med och påverka hur hjälpen ska utföras, är viktigt för den äldre.

Äldreomsorgens verksamheter har i uppdrag att planera sin bemanning så att den äldre i så hög grad får hjälp av samma personal. Hemtjänsten ska särskilt arbeta med att öka kontinuiteten.

Verksamheten vid vård- och omsorgsboende ska fokusera på att ge de boende en meningsfull vardag genom ökade möjligheter till utevistelser, trevliga måltider, gemenskap och aktiviteter.

Kvaliteten i dagverksamheten ska fortsätta att utvecklas och anpassas utifrån deltagarnas behov och önskemål.

Utveckling av kontaktmannskapet och dokumentationen ska fortgå vid alla verksamheter för att säkerställa en individuellt anpassad vård och omsorg. Den äldre ska vara delaktig i planeringen av den egna vården och omsorgen samt i upprättandet av genomförandeplanen.

Anhöriga ska också känna att de får det stöd som de behöver. Äldreomsorgen erbjuder olika insatser som vänder sig till anhöriga som vårdar och hjälper närstående, såsom råd och stöd av anhörigkonsulenter, anhöriggrupper och tematräffar. Förvaltningen har två konsulenter för personer över 65 år, som även servar Älvsjös stadsdelsförvaltning.

Anhörigstödet ska fortsätta att utvecklas och anpassas utifrån de anhörigas behov och önskemål. Utgångspunkten för arbetet är Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2012-2016. Uppsökande verksamhet fortsätter att erbjudas till par som är 80 år.

Äldreboendena ska vara trygga och säkra.

Brandprevention på servicehus är en prioriterad fråga och där det är viktigt att följa upp om det finns boende med samlarbeteende och vilket stöd dessa personer behöver.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personal med grundutbildning inom äldreomsorgen		Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer på vård- och omsorgsboende som fått en enkel eller fördjupad läkemedelsgenomgång		Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende	95 %	95 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	95 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
 Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	10	Maximalt 10 personer	År
 Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	70 %	70 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	84 %	84 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	90 %	90 %	År
 Timavlönades andel av totalt arbetad tid		Fastställs 2016	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden får i uppdrag, att utreda och i samarbete med stadsdelsnämnderna, Micasa AB och servicenämnden fastlägga en strategi för trygghetslarm i särskilt boende, inklusive ansvar för upphandling av dessa larm	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

I de verksamheter där stadsdelsnämnden har hälso- och sjukvårdsansvar ska den enskilde erbjudas en god hälso- och sjukvård som är trygg, säker och förebyggande.

Förväntat resultat

Att de äldre som bor på vård- och omsorgsboende och servicehus samt de som bor i socialpsykiatrisk gruppboende får en trygg och säker hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvården ska hålla en god hygienisk standard.

Kommentar

Hälso- och sjukvården ska hålla en god kvalitet. De personer som bor på servicehus, vård- och omsorgsboende eller i socialpsykiatriskt gruppboende samt deltar i dagverksamhet ska få en trygg och säker hälso- och sjukvård. Enhetschef vid dessa verksamheter är också verksamhetschef för hälso- och sjukvården och ansvarar för verksamhetens hälso- och sjukvårdsinsatser till och med sjuksköterskenivå. Läkarsatserna utförs via landstinget.

Verksamheterna fortsätter att utveckla teamarbetet kring varje boende för att säkerställa att vården, omsorgen och insatserna anpassas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Riskbedömningar för fall, undernäring, trycksår, munhälsobedömning och inkontinens genomförs och ligger till grund för planering av den boendes vård och omsorg. I Senior Alert registreras bland annat det förebyggande arbetet kring fall, undernäring, trycksår, munhälsa och inkontinens. I Palliativa registret registreras arbetet kring vård i livets slutskede. Verksamheterna registrerar också i BPSD-registret. BPSD står för Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens. Enheternas arbete med riskbedömningar och registreringar är ett fortsatt prioriterat förbättringsområde.

Prioriterade utvecklingsområden är också demensvården och vård i livets slutskede, där arbetet med vårdplaner behöver utvecklas. Vid vård i livets slutskede ska särskilt fokus läggas på smärtskattning i syfte att minimera smärta.

Äldreomsorgens verksamheter har ett bra samarbete med läkarorganisationerna där man tillsammans säkerställer rutiner och utvecklar det systematiska kvalitetsarbetet. Prioriterade områden är läkemedelsgenomgångar och vård i livets slutskede.

Stadsdelsförvaltningen har också regelbundna samverkansmöten med landstingets beställare och vårdcentraler inom stadsdelsområdet.

Införandet av ett nytt dokumentationssystem fortsätter. Dokumentationsstödet bygger på nationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa kallat ICF. Detta är ett omfattande förändringsarbete som kommer att pågå under flera år. Förvaltningens äldreomsorg har en organisation med en processledare för samordning och stöd i förändringsarbetet.

En god hygienisk standard ska upprätthållas. Personalen ska arbeta utifrån de basala hygienrutinerna och hygienronder eller uppföljning av hygienronder genomförs regelbundet. Nya föreskrifter om basala hygienrutiner gäller fr.o.m. 1 januari 2016, som bland annat tar upp krav på arbetskläder för personal.

Kvaliteten gällande verksamheternas hälso- och sjukvårdsinsatser följs upp genom förvaltningens avtals- och verksamhetsuppföljning, dokumentationsgranskning, oanmälda besök, rapportering av indikatorer, hälso- och sjukvårdsstatistik och avvikelser till medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), som sammanställs i en årlig rapport till stadsdelsnämnden. I samband med verksamhetsberättelsen ska verksamheterna också lämna en patientsäkerhetsberättelse.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel boende som erbjuds munhälsobedömning.	90 %		År
Andel boende som erbjuds riskbedömning för fall.	90 %		År
Andel boende som erbjuds riskbedömning för trycksår.	90 %		År
Andel boende som erbjuds riskbedömning för undernäring.	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verksamheterna ska säkerställa att en vårdplan upprättas för vård livets slutskede vid väntat dödsfall.	2014-01-01	2016-12-31
Verksamheterna ska säkerställa att registrering genomförs i BPSD-registret.	2012-01-01	2016-12-31
Äldreomsorgen ska samverka och bistå landstinget i genomförandet av läkemedelsgenomgångar på vård- och omsorgsboende och servicehus.	2011-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Äldre ska få insatser av god kvalitet som erbjuder delaktighet och stärker förmågan att leva ett självständigt liv.

Beskrivning

Äldre ska få en individuellt anpassad vård och omsorg.

Förväntat resultat

Äldre ska vara nöjda med äldreomsorgen och tycka att de är delaktiga och kan påverka planeringen och utformningen av sin äldreomsorg. Resultatet följs upp i brukarundersökningar.

Kommentar

Äldreomsorgen ska hålla en god kvalitet och erbjuda en trygg och individuellt anpassad vård och omsorg. I fokus för äldreomsorgen står att stärka den enskildes delaktighet i planeringen och utförandet av den egna vården och omsorgen samt att ta tillvara och stödja den äldres egna resurser, så långt som möjligt.

Beställarenheten äldre ansvarar för att biståndsbedömningen är rättssäker och likvärdig samt att den enskilde får sina beviljade insatser utförda. Biståndsbedömningen ska också ha ett genusperspektiv. Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggnings- och utredningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut.

Vårdplanering, genomförandeplanen och levnadsberättelsen är utgångspunkten för planering och utförande av den individuella omvårdnaden.

I samråd med brukaren upprättas en individuell genomförandeplan. En kontaktman erbjuds vilken har i uppdrag att följa upp att den äldre får sina behov tillgodosedda och att insatserna utförs utifrån genomförandeplanen. Löpande dokumentation förs för att säkerställa att den enskilde får sina insatser utförda. Enhetschef följer upp att alla brukare har en aktuell genomförandeplan.

Hemtjänstpersonalen använder handdatorer för att dokumentera och säkerställa att beställda insatser utförs. Hemtjänstens tids- och registreringssystemet säkerställer att insatserna utförs enligt biståndsbeslutet. Genom omsorgsdagboken kan anhöriga efter medgivande från den äldre följa utförandet.

Äldreomsorgen samverkar med andra vårdgivare för att ge den äldre med omfattande behov en trygg, säker och sammanhållen vård och omsorg i hemmet. Inom samverkansmodellen Bättre samverkan Bättre Liv arbetar man utifrån gemensamma rutiner för vård och omsorg för de mest sjuka äldre samt för en personcentrerad vård och omsorg för personer med demenssjukdom. Den kommunala hemtjänsten erbjuder specialiserad hemtjänstgrupp, som vänder sig till personer med demenssjukdom.

Verksamheternas kvalitet följs upp genom årlig verksamhetsuppföljning som genomförs av förvaltningen, utifrån stadens gemensamma modell. Enheterna genomför också egna kontroller och uppföljningar för att säkerställa sina rutiner. Brukarnas nöjdhet med kvaliteten följs upp bl.a. genom årliga brukarundersökningar samt brukar- och anhörgmöten.

Kvalitetsuppföljning vid vård- och omsorgsboende och hemtjänst genomförs av utbildade observatörer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel anhöriga som är nöjda med anhöriggrupperna.	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anhöriga ska erbjudas stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation.	2016-01-01	2016-12-31
Äldre ska erbjudas aktiviteter, dagsutflykter och social samvaro.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Miljöarbetet som genomförs i nämndens verksamheter utgår från de mål och indikatorer som fastställts av kommunfullmäktige. Nämndens miljöhandlingsplan som utgår från Stockholms miljöprogram ligger till grund för nämndens miljöarbete. Förvaltningen arbetar även för att stärka den biologiska mångfalden genom att på strategiska platser låta döda träd, löv och kvistar ligga kvar på naturmark och i parker på ett sätt gör att det inte upplevs som skräpigt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Nämnden bidrar till stadens mål genom att miljöanpassa sina verksamheter. Förvaltningen använder enbart miljöbilar i sina verksamheter varav ett flertal är elbilar. Andelen elbilar kommer att öka då leasingavtal som går ut ersätts miljöbilarna med elbilar. Vid investeringar av maskiner och inventarier är målet att minska energiförbrukningen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Köpt energi (GWh)	2,05 GWh	Fastställs 2016	År

Nämndmål:

Verksamheterna bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning.

Kommentar

Vid investeringar i inventarier och maskiner är inriktningen att byta ut äldre kyl- och frysanläggningar, torkskåp med mera i syfte att bidra till minskad energiförbrukning. Under året är ambitionen att öka mängden elbilar där så är möjligt när leasingavtalen löper ut.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ersätta befintliga bilar då avtalen löper ut under året, med elbilar där det är möjligt.	2016-01-01	2016-12-31
Genom informationsinsatser säkerställa att de enheter som berörs tankar förnyelsebart drivmedel när detta finns att tillgå på tankstationerna.	2016-01-01	2016-12-31
Skapa förutsättningar för de enheter som tillhandahåller mat att genomföra utsortering av matanfall	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Nämnden bidrar till stadens mål genom att endast använda miljöbilar i sina verksamheter. Av stadsdelsförvaltningens 17 miljöbilar är 9 elbilar. Ingen av dessa har dubbdäck.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elbilar	14 %	14 %	Halvår

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykel-pendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Förvaltningen bidrar till KFs mål genom att tillhandahålla information om brukaravtal för stadsodling till medborgarna. Förvaltningen planerar att genomföra olika informationsinsatser i syfte att utöka stadsodlingen i Hägersten-Liljeholmen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giffri

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola		Fastställs 2016	År
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB)		Fastställs 2016	År
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.		Fastställs 2016	År

Nämndmål:

Andelen kemikaliesmarta förskolor ökar i stadsdelen

Förväntat resultat

Förvaltningen beaktar vid beställning, upphandling, byggande av förskolor samt vid verksamhet drift aktuell forskning och kunskap om vad som gäller för att utforma så kemikaliesmarta förskolor som möjligt.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att ha en ekonomi i balans och säkerställa att alla resurser utnyttjas effektivt. Förslaget till budget utgår från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Stadsdelsnämnderna får resurser i relation till det förväntade behovet och inte utifrån faktiska kostnader. I fördelningen inkluderas samtliga löpande kostnader för att bedriva en verksamhet, inkluderat personal, lokaler, administration och övriga kostnader. Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget och styrning och uppföljning ska vara tydlig.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till att Stockholm ska vara Europas ledande hållbara tillväxtregion 2020.

Förväntat resultat

Stockholm ska vara hållbar avseende såväl ekonomisk, social, demokratisk som ekologisk utveckling. För Söderort är en ökad etablering av attraktiva arbetsplatser särskilt viktig. För att nå framgång krävs deltagande från alla stadens nämnder och bolag, näringsliv och fastighetsägare. I det arbetet ska utvecklingen av Telefonplan till ett kluster för kreativa näringar prioriteras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden deltar i lokala företagargrupper i området.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Stadsdelen har en förhållandevis stabil och låg andel som uppbär ekonomiskt bistånd i relation till befolkningens storlek samt jämfört med staden som helhet. För de bidragssökande personer som behöver stöd i att få egen försörjning samarbetar förvaltningen med framför allt Jobbtorg Stockholm men också med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, behandlande läkare samt en förtroendeläkare.

Under 2016 kommer stadsdelsnämnden fortsätta att i samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedling erbjuda ett antal personer som uppbär ekonomiskt bistånd visstidsanställningar vid verksamheter inom Stockholm stad.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,9 %	1,9 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,5 %	1,2 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	22 st	750	Tertial
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	20 st	500 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	280 st	10 000 st	År
 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	11 st	800 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	270 st	8000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgsaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Andelen av befolkningen som är i behov av ekonomiskt bistånd ska minska.

Förväntat resultat

Andelen invånare i stadsdelsområdet som uppstår ekonomiskt bistånd ska minska.

Kommentar

Andelen personer som är i behov av ekonomiskt bistånd i stadsdelen är relativt låg jämfört med stadens snitt. Av de bidragssökande finns dock ett tämligen stort antal personer som varit beroende av ekonomiskt bistånd under lång tid. Förvaltningen arbetar med att försöka hjälpa dessa klienter till annan försörjning, bl.a. genom kartläggning med stadens bedömningsinstrument FiA (företsättningar för arbete) och erbjudanden om insatser i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.

Under 2016 kommer enheten för ekonomiskt bistånd att omorganiseras i syfte att satsa på ett mer intensivt förändringsarbete med de personer som är aktuella vid enheten. Målet med omorganisationen är att fler personer ska komma ut i egen försörjning. Omorganisationen innebär att mottagningsgruppen kommer att överta vissa av utredningsgruppens arbetsuppgifter såsom nybesök och första beslut.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att ha en ekonomi i balans och säkerställa att alla resurser utnyttjas effektivt. Förslaget till budget utgår från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Stadsdelsnämnderna får resurser i relation till det förväntade behovet och inte utifrån faktiska kostnader. I fördelningen inkluderas samtliga löpande kostnader för att bedriva en verksamhet, inkluderat personal, lokaler, administration och övriga kostnader. Budgethållning är en förutsättning för kvalitet och stabilitet i verksamheten. Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget och styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och bibehålla stabilitet i verksamheten.

Prognossäkerheten är central i arbetet med att uppnå budgethållning. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter och analyserar då kostnader och intäkter som underlag för prognos på årsutfallet. Vid befarade underskott vidtas åtgärder omedelbart och verksamheten anpassas utifrån de nya förutsättningarna. En förutsättning för detta är att prognoserna görs så säkra som möjligt. Åtgärder för att öka prognossäkerheten pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser, information om aktualiserade rutiner för månadsbokslut och prognosarbetet samt dialog om prognosvariationer med enheterna ger säkrare signaler om det ekonomiska läget.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget

Förväntat resultat

Förvaltningen beräknar att verksamheterna kan bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget.

Kommentar

Utgångspunkten för fördelningen av budgeten till verksamheterna är den fördelning som kommunfullmäktige har gjort. Ett avdrag för kostnader för gemensam administration med 2,54 %, vilket är samma som förra året. Därtill har ett avdrag gjorts för förvaltningsgemensam buffert. Totalt blir avdraget 4,02 %, vilket är en ökning med 0,54 % jämfört med 2015. Ökningen beror på en ökad buffert. Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget.

En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och bibehålla stabilitet i verksamheten. En viktig förutsättning är att chefer på alla nivåer har kontroll och kunskap om sin verksamhets ekonomi för att kunna ta ansvar för en ekonomi i balans. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller. Vid befarade underskott ska åtgärder vidtas direkt i verksamheterna. Utveckling av uppföljningssystem och rutiner sker löpande.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

I nämndens verksamhetsplan för 2016 preciseras arbetet för att nå målet om ett demokratiskt hållbart Hägersten-Liljeholmen. De planerade demokratiinsatserna för Hägersten-Liljeholmen bygger på de övergripande kommunfullmäktigemålen för staden.

Förskolan ska genomsyras av öppenhet, ett demokratiskt och interkulturellt förhållningssätt, såväl i arbetsformer, som i omsorg, fostran och lärande. Barn ska mötas med respekt, känna sig trygga och kunna ha inflytande över sin vardag.

Stadsdelsnämnden ska ha en kontinuerlig dialog med de nämndanknutna råden, rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet, för att i tidigt skede inhämta deras synpunkter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Jämställdhets- och mångfaldsarbetet ska ingå som en naturlig och integrerad del i all verksamhet. Jämställdhet och mångfald är angeläget för alla oavsett var i organisationen man befinner sig och gäller för alla arbetsplatser och på alla nivåer i organisationen.

För att utveckla arbetet behövs ökade kunskaper om hur diskriminering kan motverkas och vad jämställdhet och mångfald innebär.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att syliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställda. Resurser och makt fördelas lika mellan könen.

Kommentar

Nämndens kompetens och kunskaper för att kommunicera normkritiskt och att påbörja processen med jämställdhetsintegrering ska öka genom föreläsning och konsultation av expertis på området. Tillgänglig könsuppdelad statistik om verksamheterna som sammanställs ska analyseras och ligga till grund för nya insatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Arbetet med att stärka förvaltningen som god arbetsgivare fokuseras på att utveckla chefer och ledare, sänka sjukfrånvaron samt samverka mellan arbetsgivare, medarbetare och de fackliga organisationerna. Arbetsplatserna inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning ska präglas av god arbetsmiljö och främja hälsa. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska säkras. Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud fortsätter att genomföras även 2016. Chefer ska fortsätta att främja medarbetarnas hälsa och följa upp sjukfrånvaron samt systematiskt arbeta enligt stadens rehabiliteringsprocess vid medarbetares sjukfrånvaro. Ofrivilligt deltidsanställda ska erbjudas heltid.

Kompetensförsörjningsplan

Övergripande

Personalplanering behöver göras på varje enhet för att se till att kompetensbehoven är täckta och att enheten har en adekvat bemanning för kommande år och på lite längre sikt. Varje chef ansvarar för att individuella kompetensutvecklingsplaner utarbetas för månadsavlönade medarbetare och att planerna ligger i linje med verksamhetens behov. En viktig del av förvaltningens kompetensförsörjning är att se till att kompetenta chefer finns på alla nivåer och i samtliga verksamheter. Stadsdelsförvaltningen deltar i EU-projektet DigIT, som syftar till att öka kompetensen hos medarbetare inom äldreomsorg, funktionshinderomsorg och socialpsykiatri kring digitala hjälpmedel och digital teknik såsom videokonferenser m.m. Målet är att medarbetarna ska kunna använda digital teknik som stödjer målgruppen i det dagliga arbetet.

Förskola

Det finns ett stadigvarande behov av att anställa inom förskolan. God arbetsmarknad för förskollärare påverkar personalomsättningen. Behov finns av pedagoger och chefer. Nyöppnade förskolor kommer leda till ett större rekryteringsbehov under året. Pensionsavgångar finns vad gäller förskollärare, barnskötare och kökspersonal.

Utbildning av medarbetare till förskollärare respektive barnskötare pågår och 35 personer är lediga en dag i veckan för att vidareutbilda sig varav de flesta från barnskötare till förskollärare. Stadsdelen har också fått sex platser i stadens rekryteringsutbildning. Deltagarna är intresserade av att i framtiden gå vidare till en chefskarriär inom förskolan och har visat prov på goda ledaregenskaper.

Social omsorg

Förvaltningen har ett stadigvarande behov av att anställa socialsekreterare, vilket ökat pga bland annat ensamkommande flyktingbarn. Det är svårt att få erfarna socialsekreterare till barn- och ungdomsenheten och även i övrigt råder brist på erfarna socialsekreterare. Biståndsbedömare och vårdare är två andra grupper där rekryteringsbehov är vanligt förekommande. Under 2016 öppnas en ny gruppbostad.

Fortsatt kompetensutveckling sker inom Carpe, en kommungemensam satsning för bl. a. kompetensutveckling inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen deltar i ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/

mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare. Centrala utbildningar för medarbetare inom socialtjänsten finns vidare inom stöd till anhöriga, våld i nära relation, samverkansfrågor med andra organisationer, barnperspektivet, MI, dokumentation och bemötandefrågor.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen finns inga stora rekryteringsbehov av undersköterskor/vårdbiträden men ett stadigvarande behov av sjuksköterskor. Några pensionsavgångar de kommande åren finns avseende vårdbiträden.

Andelen personal som har grundutbildning varierar mellan verksamheterna från 85 % till 100 %. Målsättningen är att all personal ska vara utbildad. Enheterna fortsätter därför att erbjuda undersköterskeutbildning som finns i tre olika steg i äldreförvaltningens regi. Prioriterade områden för kompetensutveckling är fortsatt dokumentation, demensvård, vård i livets slut samt ökade kunskaper i svenska, bl.a. genom utbildningen ”Svenska som andraspråk”. Det finns ett fortsatt behov av att öka kunskaperna kring äldre med psykiska funktionshinder och missbruksproblem. Interna utbildnings- och handledningsinsatser är frågor kring kost, hälsa, nutrition och måltiden, dokumentation, ergonomi med förflyttningsteknik och hjälpmedelshantering. Biståndshandläggarna deltar i utbildningar som genomförs i äldreförvaltningens regi. Alla medarbetare är delaktiga i äldreomsorgens kvalitets- och värdegrundsarbete.

Avdelningen för samhällsplanering

Behov finns av att anställa lokalintendenter genom en pensionsavgång och en vakans.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	83	År
 Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	100 %	100 %	År
 Index Bra arbetsgivare		fastställs 2016	År
 Index Psykosocial arbetsmiljö		fastställs 2016	År
 Sjukfrånvaro	7 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,5 %	tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Förvaltningen ska erbjuda en god arbetsmiljö där alla medarbetare behandlas likvärdigt. Medarbetares och chefers kompetens ska utvecklas genom riktade insatser

Beskrivning

Inom ramen för samverkansavtalet sker en fortlöpande dialog i arbetsmiljöfrågor mellan chefer, medarbetare och fackliga företrädare. I samverkan med företagshälsovården genomförs årligen arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

Förväntat resultat

Att individuella kompetensutvecklingsplaner utarbetas för samtliga månadsanställda medarbetare. En god arbetsmiljö och likvärdig behandling av alla medarbetare förväntas leda till större arbetstillfredsställelse, ökad motivation och effektivitet. Ett ökat antal medarbetare förväntas också uppleva att alla på arbetsplatsen behandlas med respekt samt att arbetssituationen är bra, vilket mäts i den årliga medarbetarenkäten.

Kommentar

Chefsforum som riktar sig till alla chefer genomförs varje månad med olika teman. Administrativa avdelningen kommer att genomföra utbildningar/informationsinsatser i bl.a. ekonomi, inköpsprocessen och internkontroll. En arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud kommer att genomföras under våren. Vi planerar också under året att ge chefer utbildning i kompetensbaserad rekrytering.

Att erbjuda heltidsanställningar

En lista över deltidanställda som önskar heltid aktualiseras och skickas månadsvis ut till samtliga chefer. Inför 2016 kommer listan att uppdateras genom en ny förfrågan och den kommer därefter även att omfatta tidsbegränsat anställda. På ledningsgruppsmöten avdelningsvis respektive områdesvis som hålls varje månad förs en dialog i samarbete mellan chefer för att se om lösningar kan finnas. Vid förfrågan från annan chef om den anställde som önskar heltid ska den anställdes chef delge aktuell kompetens. Före rekrytering ska rekryterande chefer alltid kontrollera senast utskickad lista för att se om någon på listan ska erbjudas heltidstjänst eller utökad tjänst. HR-funktionen ska meddelas när förändring sker i listan eller när medarbetare fått erbjudande om utökning och tackat nej.

Hur förvaltningen genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete säkerställer en god arbetsmiljö som främjar hälsa och förebygger sjukfrånvaro

Med utgångspunkt i stadens personalpolicy ska förvaltningens verksamheter präglas av ett öppet och tillåtande klimat där mångfalden ska tas tillvara inom organisationen och där medarbetarna är delaktiga och tar eget ansvar. Kränkande behandling accepteras aldrig.

Arbetsmiljöarbetet är ett ständigt pågående arbete som sker i samverkan mellan arbetsplatsens chef och medarbetare. Samverkan syftar till att öka anställdas möjligheter att påverka och vara delaktiga i frågor kring verksamhet, arbetsmiljö och hälsa. Samverkan bedrivs på olika nivåer genom medarbetarsamtal, på arbetsplatsträffar, i samverkansgrupp och förvaltningsgrupp. Arbetsmiljön följs upp årligen genom den fysiska och den psykosociala

skyddsronden. Arbetsmiljöarbetet ska bedrivas förebyggande så att arbetsskador och sjukdomar orsakat av arbetet inte uppstår. Vid rehabiliteringsbehov följer vi stadens rehabiliteringsprocess. Satsningen på friskvård är en viktig del i arbetet med att förebygga arbetsskador, minska sjukfrånvaron och öka sammanhållning och trivsel.

Chefen har arbetsmiljöansvar inom sin/sina enheter och följer upp att arbetsmiljöarbetet fungerar enligt förvaltningens riktlinjer och målsättning. Chefen ska skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och ett gott arbetsklimat genom tydliga mål, åtaganden och uppföljning.

Medarbetaren ska delta aktivt i arbetsmiljöarbetet. Alla medarbetare har ett gemensamt ansvar för arbetsmiljön och ska snarast underrätta arbetsgivaren eller skyddsombudet om brister i arbetsmiljön. Medarbetaren har ansvar för sin hälsa och vid behov av rehabilitering ska medarbetaren delta aktivt i rehabiliteringen.

Skyddsombudet företräder medarbetarna i arbetsmiljöfrågor och ska tillsammans med arbetsgivaren arbeta för att skapa en tillfredställande arbetsmiljö. Skyddsombud ska få nödvändig utbildning för uppdraget.

Arbetsskador och tillbud rapporteras och anmäls enligt rutiner.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Chefer ska få utbildning i Kompetensbaserad rekrytering under 2016.	2016-01-01	2016-12-31
Enheterna och avdelningarna ska i tertialrapport 2 redovisa arbetet utifrån förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan.	2016-01-01	2016-08-31
Förvaltningen prioriterar ungdomar med funktionsnedsättning för sommarjobb. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2016-12-31
Förvaltningen ska erbjuda praktikplatser till personer med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2013-01-01	2016-12-31
Förvaltningen ska se över hur förvaltningens arbetsplatser kan bli välfungerande för alla. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2013-01-01	2016-12-31
Förvaltningen ska utse en ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2016-12-31
Inom äldreomsorgen ska personalen erbjudas kompetensutveckling. Prioriterade områden är fortsatt social dokumentation, demensvård, vård i livets slut och bemötande.	2013-01-01	2016-12-31
Nyrekrytering av deltidsanställda ska endast ske efter noggrant övervägande.	2014-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Sjukfrånvaron ska minska jämfört med 2015

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron ska minska genom att samtliga chefer använder de verktyg och stöd som förvaltningen, staden och företagshälsovården tillhandahåller.

Kommentar

Arbetet fortsätter med att förebygga nya sjukskrivningar och att få redan sjukskrivna att återgå i arbete på hel- eller deltid. Olika insatser planeras beroende på problematik.

Med ett genomtänkt hälso- och arbetsmiljöarbete och med tydliga mål erhålls högre kvalitet i verksamheten. Förvaltningen arbetar med att utveckla ett hälsofrämjande ledarskap där chefer uppmärksammar tidiga signaler för att minska ohälsa bland medarbetarna.

Alla anställda som arbetar heltid erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter. Deltidsanställda erbjuds friskvårdstid i proportion till anställningsgraden.

Alla anställda kan köpa ett årskort till Stockholms sim- och idrottshallar till subventionerat pris.

Alla anställda kan erhålla subventionerad friskvårdsaktivitet med högst 500 kr per anställd och år. Subventionen gäller ej simhallskortet som redan är subventionerat.

Förvaltningen har avtal som gör att medarbetare får ett rabatterat pris vid tecknande av medlemskap hos SATS och Friskis & Svettis. Genom staden finns möjligheter till rabatterade medlemsavgifter även på andra gym.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Chefer ska arbeta aktivt för att främja hälsan hos medarbetarna.	2014-01-01	2016-12-31
Chefer ska löpande följa upp all sjukfrånvaro på enheten samt systematiskt arbeta enligt stadens rehabiliteringsprocess vid medarbetares sjukfrånvaro.	2014-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Förvaltningen bidrar till KF:s mål genom en rad insatser som har sin utgångspunkt i diskrimineringsgrunderna, det vill säga att någon missgynnas eller behandlas sämre än någon annan och att det har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Stadsdelsnämnden driver det lokala minoritetsarbetet framåt bland annat genom mötesplatser och informationsinsatser, i samverkan med stadens förvaltningar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare/hyresgäster som inte upplever att de har blivit diskriminerade i kontakt med stadens verksamheter	100	öka	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31
 Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden,	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktingmottagandet.		
 Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Alla som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter bemöts med respekt och lika värdighet.

Förväntat resultat

Alla som har kontakt med förvaltningens verksamheter ska bemötas med kunskap och respekt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra en normkritisk granskning av stadsdelsnämndens webbsidor	2016-01-01	2016-12-31
Samtliga enheter väljer ut ett utvecklingsområde med fokus på normkritik.	2016-01-01	2016-12-31
Öka kunskaperna om normkritisk granskning.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter är fria från diskriminering

Beskrivning

Inga klagomål eller synpunkter om diskriminering.

Förväntat resultat

Invånare och medarbetare upplever att nämndens verksamheter är fria från diskriminering.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Värdegrund samt jämställdhets- och mångfaldsplan görs kända, bland annat på APT, och efterlevs i verksamheterna.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och de mänskliga rättigheterna respekteras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Barnets bästa ska beaktas i planering, beslut och utförande av insatser.

Beskrivning

Alla nämndens verksamhetsområden ska beakta barnets bästa i beredning av ärenden. Förvaltningens myndighetsutövande enheter ska beakta barnets bästa i alla vuxenärenden där barn berörs indirekt samt i alla ärenden som direkt berör barn.

Förväntat resultat

Barnperspektivet ska beaktas i all planering, beslut och utförande av insatser som berör barn.

Kommentar

Enheterna inom avdelningen för social omsorg har ett barnperspektiv i all myndighetstövning som direkt eller indirekt berör barn, detta görs genom barnkonsekvensanalyser och i vissa fall innefattar det även samtal med barnen. Enheten för ekonomiskt bistånd och vuxenheten kommer göra en särskild satsning för att öka barnperspektivet i utredningar och beslut rörande vuxna som har minderåriga barn.

Den inrättade bosamgruppen, bestående av representanter från samtliga myndighetsutövande enheter, arbetar med att förebygga vräkningar. Gruppen har ett särskilt fokus på att se till att ett intensivt uppsökande arbete sker när barnfamiljer som riskerar att bli vräkta inte hör av sig till förvaltningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Insatser mot våld i nära relation är en kommunal skyldighet. Förvaltningens team mot våld i nära relation bedriver ett välfungerande och långsiktigt arbete mot relationsvåld. Teamet ger stöd och skydd till personer som blivit utsatta. Arbetet utgår från stadens "program för kvinnofrid - mot våld i nära relation" samt även stadens riktlinjer för handläggningen av relationsvåldsärenden.

Samtliga verksamheter inom förvaltningen arbetar för att uppmärksamma våld i nära relation.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	100 st	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Den som utsatts för våld i nära relation ska få ett samordnat och professionellt stöd

Förväntat resultat

Den som utsatts för våld i nära relation ska få stöd och sina rättigheter tillgodosedda så att personen kan leva ett fortsatt liv utan våld.

Kommentar

Förvaltningens team mot våld i nära relation utreder samt ger psykosocialt och praktiskt stöd till personer, oavsett kön och sexuell läggning, som utsatts för våld i nära relation. Stadsdelsnämnden erbjuder också insatser för den som utövat våld. Barn som bevittnat våld i nära relation uppmärksammas genom teamets nära samarbete med barn- och ungdomsenheten. Genom förvaltningens familjestöd kan barnen få samtal enligt Trappan-modellen.

I samband med behovsutredningen är biståndshandläggarna vid beställarenheten äldre uppmärksamma på om den äldre varit utsatt för något brott eller för våld.

Medarbetare inom andra verksamheter får aktuell information och tillfälle till erfarenhetsutbyte genom den interna samverkansgrupp som teamet ansvarar för.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Förvaltningen arbetar för att alla människor ska kunna delta i samhället på lika villkor och erbjuder ett individuellt anpassat stöd till personer med funktionsnedsättning. Stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning är vägledande.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	tas fram av nämnden	År
 Andel personal med grundutbildning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning		Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	76 %	76 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	60 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer som tycker att det är lätt att kommunicera med Stockholms stad	63	63 %	Tertial
Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner		Fastställs 2016	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	tas fram av nämnden	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpta hinder	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Kommunikationen och informationen är aktuell, tydlig och tillgänglig.

Beskrivning

Information på webb och jämför service och intranät ska vara aktuell och tydlig. Information som tas fram i verksamheterna ska anpassas för den aktuella målgruppen.

Förväntat resultat

Andelen invånare som vet var information finns för att komma i kontakt med stadens verksamheter ska öka - Medborgarundersökning.

Andelen medarbetare som har tillgång till den information de behöver för arbetet ska öka - Medarbetarenkäten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt arbete med tillgänglighet.	2016-01-01	2016-12-31
Information på jämför service, webb och intranät ska uppdateras kontinuerligt.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett självständigt liv och delta på lika villkor i samhället.

Beskrivning

Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Den enskildes behov av stöd och insatser ska utredas på ett rättsäkert sätt. Beviljade insatser ska utföras med god kvalitet.

Förväntat resultat

Den enskilde ska uppleva att de kan påverka utformningen av insatsen. Den enskilde ska vara nöjd med den beviljade insatsen.

Kommentar

Utifrån den enskildes ansökan utreder förvaltningen det som är relevant för att kunna göra en bedömning av den enskildes behov av insatser.

Alla personer med funktionsnedsättning som har insatser enligt SoL och LSS har rätt att medverka i upprättandet och uppföljningen av genomförandeplanen för den insats de beviljats. Biståndsbedömaren följer kontinuerligt upp beviljade insatser tillsammans med den enskilde för att säkerställa att insatsen är relevant samt att den utförs enligt beställningen. Individuella planer enligt LSS erbjuds alla brukare med insats enligt LSS. Samordnade individuella planer upprättas vid behov och den enskildes önskemål tillsammans med landstinget eller andra samarbetspartners.

Anhöriga till personer med funktionsnedsättning motiveras till att få avlastning genom bland annat avlösare i hemmet eller korttidsvistelse. Anhöriga får också information om att det finns en anhörigkonsulent vid förvaltningen som man kan kontakta vid behov. Förvaltningen erbjuder anhöriga att få stöd för sin egen del i syfte att förebygga ohälsa och minska den fysiska och psykiska belastningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bedriva verksamhet på eftermiddags/kvällstid för ungdomar 13-17 år med funktionsnedsättning på Fruängens ungdomsgård.	2015-01-01	2016-12-31
Förvaltningen ska annonsera på webbplatsen "Fritidsnätet" för att nå ut med information om verksamheter för barn och unga med funktionsnedsättning till berörda.	2015-01-01	2016-12-31
Förvaltningen ska samverka med föreningslivet angående möjlighet att skapa fler fritidsverksamheter som barn och ungdomar med funktionsnedsättning kan delta i.	2015-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Förvaltningens och verksamheternas arbete präglas av inflytande och delaktighet för medborgare och brukare.

Delaktighet och inflytande är en grundförutsättning för förskolans arbete. Barnens behov, intressen och synpunkter påverkar verksamhetens innehåll och utformningen av miljön. Förskolans värdegrundsarbete präglar verksamheten.

Under året kommer fokus ligga på att ta fram lokala utvecklingsplaner för att fånga upp invånarnas synpunkter. Särskilda insatser gör också för att öka ungdomars inflytande och arbete med ungdomarnas nomer och värderingar. Att ge ungdomar möjlighet att engagera sig i den vardagliga och långsiktiga demokratiprocessen är särskilt viktigt. I dialog med ungdomar utformar förvaltningen ungas fritid. Fältare på nätet fortsätter att utvecklas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.		fastställs 2016	År
 Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.		fastställs 2016	År
 Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten		fastställs 2016	År
 Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras		fastställs 2016	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Förskolan erbjuder föräldrarna goda möjligheter till samverkan

Förväntat resultat

På förskolan ska det finnas olika forum för föräldrasamverkan.

Kommentar

Förvaltningen följer upp nämndmålet genom analys av brukarundersökningens resultat samt dialog med förskolorna om resultatet. Förskolorna analyserar sina resultat och anger vilka styrkor och utvecklingsområden de identifierat utifrån sin analys.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Dialoger sker kring analys och resultat av brukarundersökning inom förskolan och kvalitetsdialoger med avdelningens ledning.	2015-01-01	2016-10-31

Nämndmål:

Nämnden ska utveckla delaktighet, inflytande och social sammanhållning i syfte att stärka demokratin och öka valdeltagandet

Beskrivning

Förvaltningen har en viktig roll att ge information och förmedla kunskaper om hur den demokratiska processen och att skapa dialog mellan invånare och politiker för att ta tillvara invånarens åsikter, intressen och idéer. Syftet är att öka delaktigheten och dialogen med invånarna i Hägersten-Liljeholmen. Under koncepten Trygg hela veckan och Respekt och självrespekt, arbetar samverkansparterna idag. Målet är att öka den förebyggande kapaciteten hos såväl vårdnadshavare, ideellt engagerade vuxna som den personal som möter barn och ungdomar i sin dagliga verksamhet. Förvaltningen kommer under året utarbeta ett lokalt utvecklingsprogram i dialog med invånare, politiker och föreningsliv. Arbetet med programmet kommer att utgå från en projektgrupp med representanter från förvaltningens avdelningar. Kommunikationsenheten har det samordnade ansvaret för utvecklingsprogrammet.

Förväntat resultat

Ett lokalt utvecklingsprogram.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbete med ungas normer och värderingar.	2016-01-01	2016-12-31
Sprida information om hur invånare kan påverka lokalt.	2016-01-01	2016-12-31
Utveckla arbetet med fältassistenter på nätet.	2016-01-01	2016-12-31
Öka invånarens möjlighet att komma i kontakt med de förtroendevalda.	2016-01-01	2016-12-31
Öka ungas möjligheter till inflytande och delaktighet i nämndens fritidsverksamheter.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Öka ungdomars (10-17 år) inflytande inom nämndens ansvarsområden

Beskrivning

En modell utformas tillsammans med ungdomar, för att möjliggöra ett ökat inflytande.

Förväntat resultat

Ungdomar upplever att de har ett större inflytande inom nämndens ansvarsområden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utforma en modell som möjliggör ungdomars inflytande i nämndens ansvarsområden	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Kvaliteten i verksamheterna ska stärkas och de anställdas rättigheter värnas. All upphandling ska ställa tydliga kvalitets- och miljökrav, såsom exempelvis krav på bemanning och utbildningsnivå samt vara ett medel att driva utvecklingen i hållbar riktning. Upphandlingar ska ske med inriktningen att ILO:s kärnkonventioner respekteras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	60 %	Tas fram av nämnden	Tertial

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige fördelar resurser till nämndens verksamheter genom resursfördelningssystemet. Utgångspunkten för fördelningen till nämndens verksamheter är kommunfullmäktiges prioritering. En nettobudget för nämndens driftverksamhet om 1 798,8 mnkr, varav 1 874,5 mnkr är kostnader och 75,7 mnkr är intäkter. För investeringar har 10,7 mnkr fördelats. Medel till den gemensamma administrationen har fördelats från verksamheterna. I tabellen nedan redovisas fördelningen till nämndens verksamheter.

	Mnkr	Budget (kostn.)	Kultur+ buffert/ omstr.			Korr. 65 år	kostnads ramar efter omfördeln.	intäkter	Netto
			Admin	BoU					
Nämnd- och förvaltningsadmin	0,0	74,8	-27,5	0,0	0,0		47,4	47,4	
Individ- och familjeomsorg	135,7	-5,4	0,0	8,1	1,2		139,6	137,2	
varav socialpsykiatri	48,0	-1,9	0,0	0,0	0,9		47,0	47,0	
Stadsmiljöverksamhet	13,0	-0,5	0,0	0,0	0,0		12,5	12,5	
Avskrivningar	10,3	0,0	0,0	0,0	0,0		10,3	10,3	
Internräntor	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0		1,1	1,1	
Förskoleverksamhet	698,4	-28,1	0,0	4,5	0,0		674,8	49,2	
Verksamhet för barn, kultur och fritid	38,0	-1,5	-2,5	-12,6	0,0		21,4	21,4	
Äldreomsorg	600,9	-24,2	0,0	0,0	-4,0		572,7	18,8	
Stöd och service till personer med	297,7	-12,0	0,0	0,0	2,8		288,5	288,5	
Arbetsmarknadsåtgärder	9,2	-0,4	0,0	0,0	0,0		8,8	1,6	
Ekonomiskt bistånd	70,2	-2,8	0,0	0,0	0,0		67,4	3,7	
varav handläggning	14,9	-0,6	0,0	0,0	0,0		14,3	14,3	
Övrig verksamhet/omstrukturering	0,0	0,0	30,0	0,0	0,0		30,0	30,0	
Summa stadsdelsnämnd	1 874,5	0,0	0,0	0,0	0,0		1 874,5	75,7	
								1 798,8	

Finansieringen av nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 2,54 % av nämndens budget. Kommunfullmäktige fördelar inga resurser för administration och budget för administrationen fördelas därför genom ett procentuellt avdrag från verksamheternas budget.

Kommunfullmäktige fördelar resurser till verksamhet för barn, kultur och fritid, men eftersom verksamheter även bedrivs inom verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg och förskola behöver en fördelning av resurserna göras av nämnden. Budgeten för verksamhet för barn, kultur och fritid med 38,0 mnkr har efter avdrag för administration fördelats med 8,1 mnkr till familjestöd, ungdomsmottagning m.m. inom individ- och familjeomsorg, 4,5 mnkr

till öppen förskola och 2,5 mnkr till omstrukturering. Resterande 21,4 mnkr går till kollo, fritidsgårdar, parklekar, fältassistenter samt kultur- och föreningsverksamhet.

Från äldreomsorgen har 4,0 mnkr fördelats till vuxenenheten och stöd och service till personer med funktionsnedsättning och avser personer som fyller 65 år under 2016. Verksamheterna socialpsykiatri inom individ- och familjeomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning har kostnadsansvaret för personer som fyller 65 år under 2016 medan resurserna från kommunfullmäktige fördelas till äldreomsorgen. Till övrig verksamhet har 30,0 mnkr fördelats från samtliga verksamheter för omstrukturingskostnader, avveckling av resultatenhet och övriga oförutsedda kostnader inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Budget 2016	Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutnings förändring	Netto 2016	Netto 2015
Nämnd- och förvaltningsadmin		47,4			47,4	46,2
Individ- och familjeomsorg		146,4	9,2	6,8	137,2	128,4
varav socialpsykiatri		47,0			47,0	45,7
Stadsmiljöverksamhet		12,5			12,5	12,5
Avskrivningar		10,3			10,3	4,2
Internräntor		1,1			1,1	1,9
Förskoleverksamhet		676,8	51,2	2,0	625,6	598,2
Verksamhet för barn, kultur och fritid		22,4	1,0	1,0	21,4	21,3
Äldreomsorg		653,7	99,8	81,0	553,9	563,4
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning		333,2	44,7	44,7	288,5	285,6
Arbetsmarknadsåtgärder		9,8	2,6	1,0	7,2	6,7
Ekonomiskt bistånd		67,4	3,7		63,7	61,5
varav handläggning		14,3			14,3	11,0
Övrig verksamhet/omstrukturering		30,0			30,0	20,0
Summa stadsdelsnämnd		2 011,0	212,2	136,5	1798,8	1749,9

Nettobudgeten uppgår till 1 798,8 mnkr vilket är en ökning med 48,9 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2015 exkl. budgetjusteringar. I ökningen ingår prestationsförändringar med ca 23 mnkr. Verksamheterna ska rymma pris- och löneökningar inom beslutad budget.

Nettobudgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 47,4 mnkr, vilket är en ökning med 1,2 mnkr. Ett procentuellt avdrag från verksamheternas budget är oförändrat jämfört med 2015 och motsvarar ett uttag med 2,54 % från verksamheternas kostnadsramar enligt redovisning ovan.

Nettobudgeten för individ- och familjeomsorg uppgår till 137,2 mnkr, varav 47,0 mnkr avser socialpsykiatri. Detta är en ökning med 8,8 mnkr för individ- och familjeomsorgen totalt. Ökningen består av 7,6 mnkr inom barn- och ungdomsverksamheten, 1,3 mnkr inom socialpsykiatrin och en minskning med 0,1 mnkr inom vuxenverksamheten.

Nettobudgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 12,5 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med 2015. Därutöver finns 10,3 mnkr i budget för avskrivningar och 1,1 mnkr för internränta. Detta innebär en ökning med 5,3 mnkr för kapitalkostnader.

Nettobudgeten för förskoleverksamhet är 625,6 mnkr vilket är en ökning med 27,4 mnkr jämfört med verksamhetsplan 2015. I ökningen ingår en prestationsökning samt en höjning av

schablonen med cirka 2,2 %. Den kommunala förskolepengen uppgår till 80 % av grundschablonen för barn i förskola och förskolepengen för barn i familjedaghem är 94 % av grundschablonen. Stadsdelsnämnden kommer att få budgetjustering under 2016 för prestationsförändringar. Nämnden kommer även att söka kompensation för förskolor med höga hyror. Medel för att uppfylla barnomsorgsgarantin kommer att fördelas ur den centrala medelsreserven. Målet är att barnomsorgsgarantin ska uppfyllas under hela året och att utbyggnad sker kontinuerligt enligt plan.

Nettobudgeten för äldreomsorgen uppgår till 553,9 mnkr, vilket är en minskning med 9,5 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2015. Budgeten innehåller en höjning av ersättningsnivåerna för hemtjänst samt avlösning och ledsagning med 2,0 % från och med januari 2016. För särskilda boenden höjs ersättningen med 2,2 % som är baserad på förändringen mellan omsorgsprisindex (OPI) 2015 och 2014. Lokalschablonen räknas upp med differensen i konsumentprisindex (KPI) under perioden juli 2014 till juli 2015 vilket innebär att lokalschablonen 2016 är oförändrad då differensen mellan perioderna är en minskning. Ersättningen per dag för biståndsbedömd dagverksamhet för äldre höjs med 2 % från och med januari 2016. Servicehusen ingår inte i kundvalsmodellen och priset består av två delar, ett grundpris per person och månad och ett pris för respektive vårdnivå. Ersättning höjs med 2 % från den tidigare prismodellen för hemtjänsten i servicehus och grundkostnadsersättningen beräknas utifrån faktiska kostnader.

Nettobudgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 288,5 mnkr, vilket är en ökning med 2,9 mnkr. Förändringen beror på ökningen av prestationsförändringar och minskad volym LASS och minskat fast anslag. Minskning av det fasta anslaget beror på ett införande av ersättningsnivåer som gäller fr.o.m. 1 juli 2016. Pengen för utförarna ökade med 2 % för barn- och vuxenboende samt daglig verksamhet inom LSS

Nettobudgeten för verksamhet för barn, kultur och fritid uppgår till 21,4 mnkr, vilket är en ökning med 0,1 mnkr.

Nettobudgeten för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 7,2 mnkr, varav 1,8 mnkr avser feriearbeten samt 5,4 mnkr avser åtgärder. Det innebär en ökning med 0,5 mnkr på grund av ökat anslag för feriearbete.

Nettobudgeten för ekonomiskt bistånd uppgår till 63,7 mnkr, vilket är en ökning med 2,2 mnkr. Ökningen beror på ökad budget för handläggning inom ekonomiskt bistånd för att öka kvaliteten av biståndsbedömningen. Det ekonomiska biståndet utifrån beräkningar från Swecos Strategys AB, bedöms bli lägre under 2016.

Nettobudgeten för övrig verksamhet uppgår till 30,0 mnkr och avser kostnader för omstruktureringskostnader samt övriga oförutsedda kostnader inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Kostnads- och intäktsutvecklingsanalys

Kostnads- och intäktsutvecklingen mellan åren 2014 och 2015 analyseras och redovisas kortfattat nedan. Budget för 2016 redovisas i tabellen.

Mnkr	Kostnader			Intäkter			Netto		
	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016
Nämnd- o. förvaltningsadmin.	47,8	46,2	47,4	-3,1	-2,1	0,0	44,7	44,1	47,4
Individ- och familjeomsorg	165,6	184,9	146,4	-25,1	-41,0	-9,2	140,5	143,9	137,2
<i>varav socialpsykiatri</i>	54,8	53,4	47,0	-7,3	-7,5	-4,0	47,5	45,9	43,0
Stadsmiljöverksamhet	13,8	13,7	12,5	-0,1	0,0	0,0	13,7	13,7	12,5
Avskrivningar	3,9	10,2	10,3				3,9	10,2	10,3
Internräntor	1,8	1,9	1,1				1,8	1,9	1,1
Förskoleverksamhet	654,0	684,5	676,8	-63,0	-68,1	-51,2	591,0	616,4	625,6
Äldreomsorg	684,0	696,0	653,7	-112,7	-114,8	-99,8	571,3	581,2	553,9
Stöd o. service till personer m. funktionsnedsättning	326,2	335,2	333,2	-60,3	-55,0	-44,7	265,9	280,2	288,5
Verksamhet för barn, kultur och fritid	22,8	22,0	22,4	-1,5	-1,8	-1,0	21,3	20,2	21,4
Arbetsmarknadsåtgärder	9,1	10,9	9,8	-5,4	-3,1	-2,6	3,7	7,8	7,2
Ekonomiskt bistånd	72,6	76,3	67,4	-2,5	-3,0	-3,7	70,1	73,3	63,7
<i>varav handläggning</i>	20,6	18,8	14,3				20,6	18,8	14,3
Övrig verksamhet	1,9	0,2	30,0				1,9	0,2	30,0
Summa stadsdelsnämnd	2003,5	2082,0	2011,0	-273,7	-288,9	-212,2	1729,8	1793,1	1798,8

Förvaltningen beräknar att kostnaderna för nämnd- och förvaltningsadministration minskar med 1,6 mnkr mellan 2014 och 2015 p.g.a. budgethållningsåtgärder. Intäkterna beräknas minska med 1,0 mnkr för minskade projektintäkter.

Inom individ- och familjeomsorg beräknar förvaltningen att kostnaderna ökar med 19,3 mnkr mellan 2014 och 2015 för ett ökat antal placeringar inom både barn- och ungdomsverksamheten främst avseende ensamkommande flyktingbarn. Inom socialpsykiatri har kostnaderna minskat inom beställarenheten funktionsnedsättning/socialpsykiatri och boendestödet. Intäkterna har ökat med 15,9 mnkr i huvudsak avseende ersättning för ensamkommande flyktingbarn.

Inom stadsmiljöverksamheten har främst kapitalkostnaderna ökat till följd av att tillgänglighetsinvesteringar har aktiverats under 2015.

Förvaltningen beräknar att förskolans kostnader och intäkter ökar mellan 2014 och 2015. Kostnaderna för förskoleverksamhet beräknas öka med 30,5 mnkr i huvudsak beroende på ökat antal prestationer och ökade lönekostnader. Intäktsökningen beräknas till 5,1 mnkr beroende på ökade avgiftsintäkter till följd av ökat antal prestationer.

Förvaltningen beräknar att äldreomsorgens kostnader ökar med 12 mnkr mellan 2014 och 2015. Ökningen beror på ersättningsnivåhöjningar från januari 2015, ett ökat antal placeringar inom vård- och omsorgsboenden, höga tomgångshyror till följd av ökat antal tomma lägenheter, ökade lokalkostnader för ombyggnad av Trekantens servicehus samt pris- och löneökningar. Intäktsökningen med 2,1 mnkr beror till stor del på projekt- och stimulansmedel.

Förvaltningen beräknar att kostnaderna inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning ökar med 9,0 mnkr mellan 2014 och 2015. Ökningen beror huvudsakligen på prestationsförändringar. Intäkterna beräknas minska med 5,3 mnkr vilket beror på färre personer med LASS inom verksamheten för assistans samt lägre hyres- och kostintäkter.

Förvaltningen beräknar att kostnaderna för barn, kultur och fritidsverksamhet minskar med 0,8 mnkr mellan 2014 och 2015 främst inom verksamheterna fält och fritid. Intäkterna har ökat med 0,3 mnkr främst avseende avgift för kollo.

Förvaltningen beräknar att kostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder ökar med 1,8 mnkr. Intäkterna har minskat med 2,3 mnkr mellan 2014 och 2015 främst pga. att medel för feriearbete år 2014 erhöles som en intäkt medan det år 2015 erhöles som budgetmedel.

Förvaltningen beräknar att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar med 2,7 mnkr mellan 2014 och 2015 beroende på ökat utbetalt bidrag samt ökade kostnader för tillfälliga boenden. Intäkterna har ökat med 0,5 mnkr för ökat återbetalning av återkrav av ekonomiskt bistånd.

Investeringar

Investeringsutgifterna i investeringsplanen avseende parkanläggningar uppgår till 8,5 mnkr, varav 4,0 mnkr avser Aspudsparken, 0,5 mnkr avser Svandammsparken och 4,0 mnkr avser investeringar enligt parkplanen. Förvaltningens mål under det kommande året är att fortsätta arbetet med att skapa förutsättningar för tillgänglighet och delaktighet i användandet av den fysiska utemiljön. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om totalt 10,0 mnkr avsatta för att åtgärda och uppfylla krav för tillgänglighet vilka inte kan inrymmas inom nämndens ordinarie investeringsbudget. Ansökta medel ska användas till:

- 4,0 mnkr söks för tillgänglighetshöjande åtgärder som omläggning och kontrastmarkering av trappor som utrustas med ledstänger och barnvagnsramper
- 4,0 mnkr söks för att tillgänglighetsanpassa fyra stycken lekplatser utifrån förutsättningar på varje enskild plats. Översyn görs av markmaterial, lekredskap och möbler. En av dessa platser är parkleken Lugnet.
- 2,0 mkr söks för tillgänglighetsanpassning av parkvägar och parkbänkar.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 3,5 mnkr för reinvesteringar. Ansökta medel ska användas till:

- 0,5 mnkr söks för parkvägar där beläggningen är dålig
- 1,0 mkr söks för trappor där omfogning är av stort behov
- 0,5 mnkr söks för renovering av murar
- 1,5 mnkr söks för trädvård (friställande av ekar), renoveringsbehov av perennrabatter samt buskage som gått ur tiden

Investeringsplan för inventarier och maskiner för Hägersten-Liljeholmen uppgår till 2,2 mnkr och samordnas inom avdelningen för samhällsplanering. Förvaltningen föreslår nämnden hemställa om en utökad investeringsbudget för inventarier och maskiner med 2,8 mnkr. En utökad investeringsbudget behövs framför allt för utrustning av nya förskolor.

Kapitalkostnader avseende parkanläggningar uppgår till 11,4 mnkr. Kapitalkostnader för inventarier och maskiner ska täckas inom ordinarie budget för respektive verksamhet, totalt 15,3 mnkr.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden har inga försäljningar av anläggningstillgångar.

Resultatenheter

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 % av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 % av enhetens bruttobudget.

Uppkomna underskott i resultatfonden ska täckas i samband med nästkommande års bokslut. Om underskottet inte har kunnat täckas under nästkommande år upplöses resultatenheten och underskottet täcks i bokslutet av nämnden.

Ersättningarna till resultatenheterna redovisas i bilaga 7, Ersättningar till intäktsfinansierade verksamheter.

Förskola

I stadsdelen finns tre förskoleområden, Östra, Sydvästra och Norra förskoleområdet. Varje förskoleområde utgör en resultatenhet som leds av en områdeschef. Pengen till förskola uppgår till 80 % av grundschablonen. Pengen till familjedaghem uppgår till 94 % av grundschablonen. Ersättningsnivåerna framgår av bilaga 7.

Social omsorg

Av de totalt nio utförarenheterna utgör sju resultatenheter. Ersättningsnivåerna framgår av bilaga 7.

Äldreomsorg

Av de totalt sju enheterna utgör en resultatenhet. Ersättningsnivåerna framgår i bilaga 7.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inga betydande projekt som inte är investeringar.

Budgetjusteringar

Nämnden begär budgetjustering med totalt 21,2 mnkr för följande ändamål:

Förvaltningens mål under det kommande året är att fortsätta arbetet med att skapa förutsättningar för tillgänglighet och delaktighet i användandet av den fysiska utemiljön. Medel för tillgänglighetsfrämjande åtgärder nämnden begär budgetjustering av investeringsplanen för tillgänglighetsinvesteringar inom parkinvesteringar med 10,0 mnkr.

Nämnden begär 3,5 mnkr budgetjustering av reinvesteringar. Reinvesteringar förlänger livslängden på befintliga anläggningar och är ett led i att uppnå målet om en grön växande stad med långsiktigt hållbara parker.

En utökad investeringsbudget behövs framför allt för utrustning av nya förskolor. Nämnden begär med anledning av detta en budgetjustering av investeringsplanen för maskiner och inventarier med 2,8 mnkr.

Medel för avveckling av lokaler 4,1 mnkr för förskolan Årstaberget. (bilaga 1)

Fortsatt projektmedel med 0,8 mnkr till Medel för hemlöshet år två.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budget fördelas resurser endast för stadsdelens egna behov. Budget för till exempel försäljning av platser till andra förvaltningar finns inte med. Förvaltningen har beräknat behovet av ökad omslutning till 136,5 mnkr för 2016. Inom förskolan redovisas omslutningsökningar med 2,0 mnkr för bland annat försäljning av platser. Inom äldreomsorgen redovisas omslutningsökningar med 81,0 mnkr för försäljning av verksamhet, boendehyror och egenavgifter. Inom individ- och familjeomsorgen redovisas omslutningsökningar med 6,8 mnkr för försäljning av verksamhet, hyror och egenavgifter. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisas omslutningsökningar med 44,7 mnkr för försäljning av platser, hyror och egenavgifter. Inom verksamhet för barn, kultur och fritid redovisas omslutningsökningar med 1,0 mnkr för föräldraavgifter och hyresintäkter samt inom arbetsmarknadsåtgärder redovisas omslutningsförändringar med 1,0 mnkr för ökade antal personer som jobbar inom OSA.

Medel för lokaländamål

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beräknar erhålla ca 16,5 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan 2016. Stadsdelsförvaltningen föreslår nämnden att söka 4,1 mnkr för lokalkostnader i samband med avvecklingen av Årstabergets förskola. Förskolan avvecklas i förtid, innan hyresavtalen löper ut, den 1 april 2016 för att möjliggöra att SISAB kommer igång med byggnationen av nya Sjöviksskolan.